

naša luč

1988
januar
1

Slovenija

Moja dežela.

ZAHODNA DOLENJSKA

Zahodni del Dolenjske sestavljajo planote, porasle z obsežnimi gozdovi. S planot se dvigajo čokati vrhovi, vanje, v planote, je vglobljena vrsta kraških polj: Dobropolje in Struge, Ribniško in Kočevsko polje. Po njih tečejo ponikalnice, v njih trebuhu pa se širijo podzemne jame. Po prostranih gozdovih se sprehaja visoka divjad: jeleni in medvedi, volkovi in divji prašiči, gamsi in risi.

Življenje na Dolenjskem — to

OD RIBNICE DO RAKITNICE

Od Ribnce do Rakitnce ne raste družga ku lejščevje. Smo lejščevje brali, rešeta nerjali po ribnški šegi, vrsk, vrsk.

Lepi so fantje ribnški, še lepjši so rakitnški.

Pred cerkujo stali, so se pretepáli po ribnški šegi, vrsk, vrsk.

U Ribnc imamo vjalik špas, nerjedl smo lončeni bas, smo strúne nepjeli, smo citrat zečjeli po ribnški šegi, vrsk, vrsk.

Narodna

velja za vso Dolenjsko — je skromnejše kot druge po Sloveniji, ljudje so dobrovoljni, šegavi in gostoljubni. Med jedmi so značilne: kurja obara s cvičkom, pečeni ali ocvrti polhi, dolenske kepe, matevž s suhim mesom, dolenski vratnik, šivanka, mavta, dušeno kisló zelje, dolenska gorčica, jabolčnik, bazlamača, levša, fižolovi in več drugih vrst štrukljev.

VELIKOLAŠKO- DOBREPOLJSKO OBMOČJE

Po policah položnih bregov in po zaobljenih vrhah je posejanih polno zaselkov in polj, nizke dole in tokave pokrivajo travniki, povsod naokoli pa se širijo lepi bukovi in jelkovi gozdovi.

V križišču starih poti ležé Velike Lašče z zanimivo dvo-stolpno cerkvijo in trgom, slovenske Atene, saj so bili blizu tu doma Trubar, Levstik in Stritar, ki so postavili temelje slovenski književnosti.

RIBNIŠKO OBMOČJE

Tu se vrste velike obcestne vasi, precej gosto nasejane po hrbtih in bolj napetih delih doline. Ribnica ob gradu ima etnografski muzej z lesno domačo obrtjo in lončarstvom, čeprav je bilo središče suhorobarstva včasih Sodražica. Na razglednem pomolu stoji Nova Štifta z

romarsko osmerokotno kupolasto cerkvijo.

Včasih so Ribničani s „süho robo“ krošnjariji po bližnji in daljni okolici. Pozimi je vsa družina izdelovala iz lesa sita, rešeta, žlice, kuhalnice, ribežne, velnice, grablje in razne posode, lončarji pa iz gline lonce, sklede petelinčke in konjičke, ki so piskali. Od pomladi do jeseni so jih potem moški prodajali po svetu. Ljudem so bili všeč zaradi šegavosti in narečja („mlajku“, „dalju“, „müha“, „krüha“).

Loški potok sestavlja šest vasi na visoki planoti, katerih središče je Hrib. V Loškem potoku se je začel prvi upor stalnišči revuluciji.

KOČEVSKO OBMOČJE

Kočevsko polje obdaja obsežno višavje, poraslo z nepreglednimi gozdovi. Večji del Ko-

čevskega polja je pust, vrtačast svet, porasel z redkim grmovjem in brezami. Na vzhodu se dviga Kočevska gora, za njo pa se vleče labirint gorskih hrbtov in kotanj, polnih vrtač in brezen, Roško višavje. Množica skrivnih globeli in skalnih prezimovališč daje zavetje veliki divjadi, predvsem medvedom.

Kočevje leži sredi kraškega polja. Pred stoletji so sem naselili Nemce. Ko so dobili dovoljenje za krošnjarijenje, jim je (dalje na strani 35)

NASLOVNA FOTOGRAFIJA
Djekše na južnem pobočju Svinje planine na Koroškem imajo dobro ohranjeno cerkveno utrdbo.

slovenske zelenice v evropski tujini

Naše zdomske in izseljenske fare širom po Zahodni Evropi niso nikakršni klubi ali društva, saj so po svoji vsebini in poslanstvu povsem na drugi ravni. Najlaže bi jih bilo primerjati krščanskim skupnostim, ki so jih apostoli ustanavljali po Mali Aziji in Evropi. Po Gospodovem naročilu so šli ti „po vsem svetu“, oznanjali njegovo veselo sporočilo, da je v njem prišel Bog med ljudi, z njimi obhajali sveto večerjo in tako zbirali majhne skupine prvih kristjanov. S tem so uresničevali božji načrt, po katerem se nihče ne rešuje sam, marveč je slehernik v veri in na poti k Bogu naravnana na druge, na občestvo verujočih. Te male fare v Jeruzalemu in Efezu, v Korintu in Solunu, v Filipih in Rimu ter drugod so bile Cerkve v malem. Apostol Pavel jih je imenoval božja Cerkev. Duša teh Cerkev je bil Sveti Duh.

Prav takšna je tudi notranja struktura naših far. So Cerkev v malem, prava božja Cerkev, po božjem načrtu nadaljevalka Gospodovega dela, da vodi ljudi k Bogu. Prvi smisel in namen njihovega obstoja je oznanjati božjo resnico o svetu in človeku in obhajati Gospodovo gostijo.

Naši duhovniki uresničujejo v skladu s povedanim svojo nalogo najprej in predvsem s tem, da našim rojakom lomijo kruh božje besede in Gospodovega telesa. Sam Bog pozna ves napor, ki je s tem v zvezi: treba je prevoziti ogromne razdalje, včasih za eno mašo tisoč kilometrov, skozi dež in sneg, meglo in noč, po ledu in blatu, velikokrat je mala čreda res majhna, premajhna, duhovnik si dela očitke v vesti, kaj bi moral še storiti, da bi bil odziv pri vernikih večji; skušnjave, da bi s tega mesta zbežal, temu in drugemu duhovniku najbrž niso neznane. A zavest, da gre končno za večno usodo naših bratov in sester po krvi, jim daje moč, da kljub vsemu vztrajajo.

Da nima uradna matična Slovenija za to njihovo delo ne posluha ne srca, niti toliko ne moti. Saj kako naj bodo ljudje, ki so se zapisali materializmu in ateizmu, sploh zmožni to delo vsaj približno prav ocenjevati? Vse bolj bolj včasih naravnost nerazumljiva neodzivnost tistih, katerim je to delo namenjeno. A to je končno stvar vesti vsakega človeka, njegovih računov z Bogom.

Duhovniki na teh postojankah se starajo, novih pa ni na vidiku. Domača Cerkev jih nima niti za doma, kje še za izvoz, čeprav gre prav tako za slovenske vernike. Ali ni to alarmni znak za to, da čim več nalog na naših farah prevzamejo laiki? In to čimprej. Duhovniki bodo vedno pogosteje lahko opravljali le še tiste naloge, za katere so posvečeni.

Soočenje s tem vprašanjem je naloga vseh slovenskih kristjanov v zdovski Evropi. Naj bi se naše zelenice ne posušile!

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA.
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija 450 fran.
Francija 70 fran.
Italija 15.000 lir
Nizozemska 23 gld.
Nemčija 22 mark
Švica 20 fran.
Švedska 70 kron
Avstralija 12 dol.
Kanada 15 dol.
ZDA 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

gnusoba prijemov poraja gnusobo rezultatov

*Božični zvonovi so popeljali naše misli
v našo staro domovino,
ki nam je draga slej ko prej,
a je vedno bolj predmet naših težkih skrbi.
Boli nas, ker iz nje prihajajo vedno slabše novice.
Splošen razkroj!
Gospodarski, družbeni, politični, socialni, idejni in
moralni . . .
Ali je res vse to moralo priti na naš narod,
da bodo komunisti uvideli,
da so svojo stavbo gradili na pesek?*

*Naivno in lahkomišelnost so komunisti ponarejali
našo zgodovino, zavrgli naše korenine
in zašli v slepo ulico prej,
kot bi človek pričakoval.
„Gnusoba prijemov poraja gnusobo rezultatov.“ (Solženicin)*

*Kakšno stališče naj slovenski kristjani v izseljenstvu
zavzamejo do te krize v našem narodu?
Ali bomo rekli: „Briga me! Naj sami gledajo!“
Mar naj gremo s silo nad krivce naše nesreče,
naj jim spodkopavamo oblast?
Naj jim ponovno očitamo krivice,
ki so jih storili med vojno in vso povojno dobo?
Evangelij nam kaže, naj ravnamo drugače,
in ponovno moramo o tem razmišljati in govoriti.*

*Tokrat nam kažejo pot naši škofje,
ki sredi splošne krize v domovini
vabijo verne in neverne k socialni, gospodarski,
politični, idejni in moralni zrelosti in odgovornosti.
Verne pa posebej prosijo še za molitev.*

*Takole govorijo škofje: „Vabimo vse ljudi,
posebej vernike, da v svojem osebnem, družinskem
in javnem življenju spoštujejo
OSNOVNE ETIČNE VREDNOTE IN NAČELA
ter svoje življenje uskladijo z naravnim moralnim naukom.“*

srečno novo leto!

Te dni smo si voščili srečno novo leto. Gotovo smo pri tem drug drugemu želeli, da bi se vsakemu izpolnile tiste želje, ki bi prinesle v življenje srečo in mir. Želja po sreči je v nas globoko ukoreninjena. Toda če bi vprašali, kaj je tista sreča, kaj pomeni zate in zame, potem bi dobili toliko različnih odgovorov, kolikor ljudi bi vprašali.

Naš pisatelj Finžgar je pisal v črtici „Miklavžev nožič“ svojo mladostno srečo in veselje, ki ga je doživel, ko mu je Miklavž prinesel navaden nožič. Danes bi otroci verjetno komaj pogledali takšno darilo, njemu pa se je izpolnila največja želja, bil je presrečen. Kako čudovito je opisal, kaj vse lahko z nožičem naredi. Ker ga nima, je pravi berač. Miklavž ga je osrečil. Toda ta sreča ni trajala dolgo. Ko se je v navdušenju nad nožičem spravil nad mizo in zarezal vanjo škrbino, mu je to navdušenje oče podrl. Preden je položil sekiro s pripombo: „Tako bo šlo hitreje!“ Nožič je kar sam šel iz škrbine, se zaprl in zginil v žep, fant pa na peč . . . Tega Miklavža in sreče zaradi nožiča, pa tudi podrtega veselja, ni nikoli več pozabil. Ohranil je to v tej lepi črtici.

Naša želja po sreči je gotovo drugačna, ima drugo podobo. Hudo pa postane, ko človek stoji sredi življenja in je razočaran, tako razočaran, da si ne želi ničesar več.

Prav te dni mi je rekla neka žena: „Ne vem, čemu naj še živim. Nič, kar sem si želela, se mi ni izpolnilo, vse, kar naredim je narobe, kakšen smisel ima sploh moje življenje? Pa tako malo si želim, tako malo potrebujem, da bi bila srečna. Samo prijateljski, ljubeči stisk roke, ko mi mož pove, da me ima rad. Nekaj priznanja in ljubezni. A vsega tega ni več. Toliko let sva skupaj ustvarjala in poskušala narediti prijeten

in topel dom, sedaj se je vse podro. Le čemu živim?

Srečal sem starejšo ženo in jo vprašal, kje hodi, da je nič več ne vidim, ali je zbolela. „Ne, ne, pri nas je tako hudo!“ je odgovorila. „Hčerka je pustila moža in odšla, svojo majhno hčerko pustila meni, sama se zanjo skoraj nič več ne zmeni, tako hudo je!“

To naše življenje je tolikokrat zelo čudo zapleteno, da lahko rečemo, da o sreči sploh ne moremo govoriti. Kako naj voščimo takšnim osebam, ki toliko trpijo, srečno novo leto? Njihov odgovor bo: „Vam ga voščim, zame pa srečnega leta letos ne bo! Pred mano je leto, polno razočaranj, polno trpljenja.“ Kaj bi nam odgovorili šele tisti, ki so že dolgo brez dela, brez zadostnih sredstev za življenje?

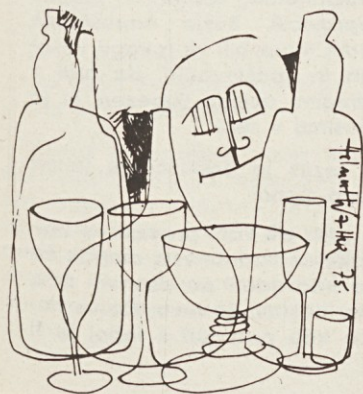
Dolgo bi lahko naštevali, kaj vse nam brani, da bi lahko govorili o srečnem novem letu.

Je potem to voščilo samo obrabljena, nepomembna besedna igra?

Prav gotov ne. Iskreno in iz srca si želimo srečno novo leto, čeprav vemo, da ne bodo samo prijetni in srečni dnevi, ampak bomo doživljali tudi ure preizkušnje, polne trpljenja in bolečin, dneve, ko si bomo postavljali vprašanje: „Gospod, zakaj prav jaz?“ Vse to vemo, kljub temu si imamo pravico voščiti srečno novo leto.

Toda samo voščiti bo premalo. To srečo si moramo kristjani tudi graditi. A kako naj jo gradijo tisti, ki mislijo, da v njihovem življenju ni več prostora za srečo?

Mati Terezija je prepričana, da je

Vabimo vse ljudi k večji odgovornosti
in požrtvovalnosti pri delu,
ker samo tako lahko pričakujemo boljšo prihodnost.
Zaradi velikih razlik v življenjskem standardu
vabimo vse, ki živijo v boljših razmerah,
naj bodo solidarni s tistimi, ki živijo v pomanjkanju!
Vabimo vse, da si prizadevajo
za nadaljnjo DEMOKRATIZACIJO in ŠIRJENJE SVOBODE
v naši družbi, za spodbujanje in omogočanje
USTVARJALNOSTI
in za PREMAGOVANJE MORALNE KRIZE,
ker nas samo taka smer razvoja naše družbe
more izvleči iz krize in dati upanje za boljšo prihodnost.
Vse vernike pa vabimo, NAJ MOLIJU ZA DOMOVINO!
Bog je tisti, v čigar rokah je naša usoda,
Kristus je vedno naš Odrešenik v konkretnih
življenjskih okoliščinah, Sveti Duh pa nam daje
notranjo moč in luč za uresničevanje dobrih del.“
Tako naši škofje.

In mi?

Tudi pri nas je marsikaj narobe!

Ali ne gradimo prečesto tudi mi

svoje življenjske stavbe na pesek?

Komunistom in njihovi organizaciji očitamo korupcijo,
njihove vikende in bančne račune v Švici . . .

Ali nismo na kak drug način materialisti tudi mi?!

Ali nam niso denar in grotne ugodnosti prav tako
prvi predmet naših misli in želja?

Ali nam ne gre predvsem za „krmo“,
kot toži Solženicin?

Poglejmo v naš dan:

Za knjige je škoda denarja.

Za slovensko skupnost je škoda časa.

Slovenska maša? „Sem dober človek in kristjan tudi brez
nje!“

Slovenska katoliška misija? „To je župnikova stvar.“

Slovenska problematika, vprašanja resnice,

pravice in svobode? „Ah, pojdite no, sama politika!“

Osamljeni, oslabei, stiskani, pomoči in lepe besede
potrebni?

„Imam že s svojimi dovolj opravka!“

Ali ni zelo pogosto tako, moji bratje in sestre?

Škoda, velika škoda!

Le vzemimo si k srcu, ljudje božji,
povabilo naših škofov.

Spreobrnimo se!

Usoda naše domovine zavisi tudi od naše zvestobe,
požrtvovalnosti, bistrovidnosti,
značajnosti,
solidarnosti, verske osveščenosti
in politične zrelosti.

Naj Duh božji veje nad nami
skozi vse leto 1988!

vsak človek lahko srečen. Tudi najbolj reven in zapuščen, če se le sreča z božjo ljubeznijo. Vsak človek se razveseli, ko občuti toplo božajočo roko, nasmejan obraz, ki je znamenje ljubezni. Iskanje sreče, hrepenenje po sreči je v resnici iskanje ljubezni.

Kakšne ljubezni? Ali ni to najbolj izrabljena beseda, najbolj izvotljjena, brez prave vsebine?

Sveti Janez nam predstavi Boga zelo preprosto: **BOG JE LJUBEZEN!**

Ljubezen mora imeti takšno vsebino, kot jo je izrazil apostol Janez. Po tej večni in nespremenljivi ljubezni, ki je samo v Bogu, po tej hrepenimo, to je naša resnična sreča. Malokdaj se zavedamo, da je res tako...

Ustvarjeni smo namreč, kot nam jasno pove sveto pismo, po božji podobi in sličnosti, zato nujno hrepenimo, da bi se ta podoba čimbolj uresničila v našem življenju. Ker pa je ta podoba in sličnost uresničena v naši duhovnosti, je razumljivo, da spada k sreči več, kot samo mate-

trd oreh

V svetem pismu je grešnikov na pretek. Stran za stranjo nam odkriva posledice greha tudi v življenju največjih ljudi vere.

- Srečamo prva dva brata, Kajna in Abela, in z grozo opazujemo, kako eden iz nevoščljivosti ubije drugega. Še danes je največ umorov prav znotraj družine.
- Jožef, sin očaka Jakoba, je bil tako zagledan vase (in tudi velik ljubljencek svojega očeta), da so bratje obračunali z njim in ga prodali za sužnja.
- Kralj Savel ni mogel spreje-

ti Davidove priljubljenosti in mu je stalno stregel po življenju.

- David se je, potem ko je postal kralj, tako slepo zaljubil v ženo svojega vojaka, da je poskrbel, da so tega moža v bitki 'slučajno' ubili.
- Med Jezusovimi učenci pogosto slišimo pričkanje in prerekanje, kdo od njih je glavni.
- Ob Jezusovem križanju vidimo globoko verne, po Postavi živeče pravičnike, kako prihajajo, da nanj izlijejo svoj žolč. Upravitelj Pilat je dobro vedel, da je pravi vzrok za Jezusovo križanje nevoščljivost.
- In tudi v Cerkvi v Korintu, polni duhovnih darov in začetnega ognja, so hude strankarske razprtije. Ljudje so se razdelili in ustvarili kult osebnosti, da bi dokazali, kako imajo oni prav, drugi pa ne.

Nevoščljivost nas torej lahko zagradi v vsakem trenutku. Škoduje nam doma, v uradu, v trgovini, v šoli, v športu.

Ob srečanju s tem zahrbtnim zlom je skrivno in učinkovito orožje odpuščanje. Kadar je doma ali na delu kaj narobe, se mi prvi opravičimo in popboljšajmo! To ne pomeni, da kleče plazimo tako dolgo, da postanemo zopni s svojimi opravičili. Božje odpuščanje nam mora biti vir takega veselja in spoštovanja, da tudi z drugimi delimo ljubezen, ki jo nosimo v sebi.

Jezus je odpuščanje jemal zelo resno:

„Jaz pa vam pravim: ne upirajte se hudobnežu, ampak če te kdo udari po desnem licu, mu nastavi še levo. Če se hoče kdo pravdati s teboj in ti

rialne dobrine. Osreči nas, če je naša duša napolnjena z duhovnimi vrednotami, z dejanji ljubezni. Ljubezni pa seveda ne moremo ne kupiti, ne je menjati.

Mati Terezija pove dekletom, ki žele vstopiti v njen red, kaj pričakuje od njih. Ne znanja in ne bogastva, niti posebnih sposobnosti in spretnosti, pač pa morajo biti pripravljene z ljubeznijo in preprostostjo služiti in pomagati najrevnejšim med revnimi, začevši pri umirajočih na cesti, gobavih in okuženih, in to z nasmehom in veseljem. „Če tega ne zmorete, potem tu ni mesta za vas. Pojdite rajši domov!“ Glas in kretnja je bila več kot jasna.

Kako resno je mislila, je prikazal režiser v filmu o delu in življenju matere Terezije. V Ameriki jim je škof dal na voljo hišo, opremljeno s pohištvo — zelo preprostim za naše pojme... Le nerada je sprejela to hišo in šele, ko ji je škof dovolil, da lahko v njej spremeni, kar ji

vzeti obleko, mu pusti še plašč. Če te kdo prisili eno miljo daleč, pojdí z njim dve. Če te kdo prosi, mu daj, in če si hoče od tebe kaj sposoditi, mu ne pokaži hrbta.

Slišali ste, da je bilo rečeno: ‚Ljubi svojega bližnjega in sovraži svojega sovražnika.‘ Jaz pa vam pravim: ljubite svoje sovražnike in molite za tiste, ki vas preganjajo, da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih.“

In ko Peter misli, da je končno le dojel Jezusovo misel, ga Jezus znova preseneti:

„Tedaj je pristopil Peter in mu rekel: ‚Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, če greši zoper mene? Do sedemkrat?‘ Jezus mu reče: ‚Ne pravim ti sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat!‘“

ni všeč, je sprejela. Takoj je odstranila vse preproge in postelje z žimnicami, vse, kar je za nas samo po sebi umevno, in naredila hišo preprosto. Zakaj tako? „Kako naj sprejem ubogega, če imam sama toliko?“

Gotovo je to skrivnost izbranih duš. Ne more jim vsakdo slediti. A njeni osnovni zahtevi, da osrečujemo tiste, ki žive z nami, se ne smemo in ne moremo odreči.

Srečno novo leto! Srečno bo, kolikor bomo sposobni uresničiti v nas božjo zahtevo, da bomo ljubili Boga in svojega bližnjega kot sami sebe. Ljubiti Boga pomeni, da bomo imeli vsak dan čas za pogovor z njim, da bomo molili. Ne samo očenaša, naša molitev naj bo osebna! Povejmo mu vse težave, smemo in moramo celo protestirati, če tega in onega v našem življenju ne moremo razumeti in sprejeti. Moramo pa tudi prisluhniti odgovoru in ga sprejeti, čeprav nam ni najbolj všeč. Ne smemo pozabiti, da molimo „Zgodi se tvoja volja!“ Ko bomo znali tako zaupati Bogu, potem bomo doživeli, da je kljub vsem razočaranjem, ki jih doživljamo, vendar nad nami dobrotna božja roka, ki nam daje moči, da nosimo težo dneva, čeprav nas ta pritiska ob tla.

Bog nam bo potem odprl oči, da bomo gledali drugače na tiste, ki žive z nami. Čim bolj bomo odprti za njihove bolečine, tem boljše jih bomo razumeli in tako lažje prenašali. Gotovo bomo bolj pripravljeni pomagati, deliti in osrečevati druge. Kolikor več srca bomo imeli za druge, toliko srečnejši bomo tudi sami.

Kristjan je človek, ki je poln življenja, upanja in moči.

Sveti Pavel naroča Korinčanom pa tudi nam takole: „*Glejte, zdaj je čas milosti! Glejte, zdaj je dan rešitve! V ničemer ne dajemo nobenega pohujšanja, da se naša služba ne bi grajala, ampak se vedno vedemo kot božji služabniki: v veliki potrpežljivosti, v nadlogah, v nesrečah, v stiskah, pod udarci, v ječah, pri uporih, v prečutih nočeh, v postih, s čistostjo, s spoznanjem, z velikodušnostjo, z dobrotjo, s Svetim Duhom, z iskreno ljubeznijo, z oznanjevanjem resnice, z božjo po-*

močjo, z orožjem pravice v desnici in levici, v časti in ponižanju, na slabem in dobrem glasu, kakor zapeljivci, a vendar resnicoljubni, kakor nepoznani, a vendar poznani, kakor umirajoči, pa glejte živimo, kakor pretepeni, a ne usmrčeni, kakor žalostni, pa vedno veseli, kakor ubogi, pa mnoge bogatimo, kakor bi nič ne imeli, pa imamo vse.“ (2 Kor 6, 2—10)

Koliko poguma in moči je v teh besedah, kako čudovito življenjsko vodilo je to!

Vsaj del tega si osvojimo v novem letu! Doživeli bomo, da bo tako živeto leto srečno, čeprav ne vedno lahko. Bogatili bomo sebe in druge, ker nas bo pri našem delu vodil in podpiral Bog.

Srečno novo leto, z Bogom začetno, z Bogom živeto, nam edino prinese uresničitev večne sreče. To ni samo lepa želja, to je naše krščansko življenje.

Živimo tako, da bo svet spoznal, da nihče ne trpi sam, ampak da z njim trpim tudi jaz, da se nihče ne veseli sam, ampak se z njim veselimo tudi jaz. Kristus nas je povezal v božjo družino. Gradimo jo in živimo!

Srečno novo leto v Gospodu vam želi

Vaš Don Kamilo

izzivi in odzivi

teološki tečaj za študente in izobražence v Ljubljani in Mariboru

Letos je bil že enaindvajseti po vrsti. Prireditelj tečaja, Medškofijski odbor za študente, si je medtem nabral skušnje in posreči se mu vse bolj načrtno posegati po aktualnih temah, ki zadevajo slovenskega katoliškega izobraženca in študenta. Splošni naslov letoš-

njih predavanj je bil Čas in njegova znamenja. Tečaj traja deset večerov na Teološki fakulteti, letos je prvič istočasno potekal tudi v Mariboru. Že med tečajem samim so prihajale na odbor prošnje, da bi ga prenesli še kam drugam. V okrnjeni obliki ga bodo ponovili na kakih dvajsetih krajih po Sloveniji. To je prav gotovo nepričakovano zanimanje, ki nima primere dosejaj ne v cerkvenem ne v ostalem družbenem življenju na Slovenskem. V naslednjem povzemamo zapiske voditelja tečaja dr. Janeza Grila, ki jih je objavila Družina.

Poštenje ni suknja, ki jo poljubno zamenjamo z ozirom na vreme. Tako je poudarjal dr. Vinko Potočnik v predavanju o globoki krizi naše dužbe. Ljudje so zgubili občutek za jasno mejo med dobrim in zlim. Nejasnost v tem poraja negotovost in mladini ovira moralni in osebnostni razvoj. Ljudje si ne upajo verjeti ničesar več. Verni

teden molitve za edinost kristjanov 18.—25. januarja

ljudje imamo zato v naši družbi velike naloge s poudarjanjem in zvestobo jasnim evangelijskim načelom o človeku kot svobodnem in odgovornem ustvarjalcu boljše človeške skupnosti.

O biogenetiki in življenju iz epruvete je razpravljal dr. Vinko Škafar. To so aktualna in težka vprašanja, ki jih ne moremo presojati brez moralnih osnov. Moralno dobro je pa le tisto, kar ne razvrednoti človekove osebnosti. Umetna oploditev, otroci iz epruvete, matere na posodo, banke zarodkov, materinstvo, ki se kupuje, vse to je treba podvreči moralnim načelom, da ne bi zlorabljali znanost in tehniko v svojo nesrečo. Človek nima absolutne pravice do otroka, ta je vedno in predvsem božji dar.

Ekološka vprašanja je obravnaval dr. Hubert Požarnik v prispevku *Od česa bomo živeli jutri?* Bogati pojedjo preveč, revni živijo na robu smrti, narava pa je vedno bolj zadržana. Moderna znanost prinaša več problemov, kot pa jih more razrešiti. Tehnika gospoduje nad človekom, namesto da bi bilo naspotno. Potrebno bo preusmeriti šolanje, da bodo mladi naravnani na druge vrednote, kot so bili njihovi očetje.

Nadškof Šuštar se je ozrl v sodobni vrvež in analiziral, kaj nas danes vse izziva kot ljudi in kristjane. Naštel je dogodke, družbene pojave, duhovne smernice in ljudi. Dovolj pošteno in pravilno se lahko na vse to odziva samo zrel, razgledan človek, ki je pripravljen na delo za narod, kulturo. Posebna skrb nam morajo biti mladi ljudje, ki danes komaj še ohranjajo vero v boljši svet. Dati jim moramo prostor v Cerkvi in v civilni družbi. Posebej je danes prizadeta družina. Prav tako moramo najti več pozornosti do bolnikov in ostarelih ljudi. Čut za človeka je najosnov-

nejše načelo pri odzivih na sodobne probleme v družbi in narodu!

Zdravnik dr. Ludvik Vidmar je obravnaval medicinsko plat sodobne kuge AIDS. V Mariboru je to temo obdelal dr. Edvard Plazar. Oba sta opisala bolezenske znake in nadaljnji razvoj bolezni v okuženem človeku. Navajala sta število obolelih in umrlih v Sloveniji. Bolezen pri nas ne napreduje, kar pa ne pomeni, da je nevarnost manjša. O nrvnem vidiku bolezni je govoril dr. Rafko Valenčič. Ni pravilno govoriti, da je to božja kazen, pač pa nam daje dovolj krepko priložnost, da razmislimo o našem nrvnem ravnanju. Človek se kaznuje sam, ko dela protinaravno. Do obolelih moramo imeti dobrohoten človeški odnos.

Ustavne spremembe in pravni položaj Cerkve doma je prišel na vrsto v predavanju Franceta Miklavčiča. V novi Jugoslaviji je bila Cerkev ločena od države s prvo ustavo l. 1946. Predavatelj je po svoje odnose med njima razdelil v dobo sporov in dobo pogajanj. V prvi je bila Cerkev razglašena za razrednega sovražnika in škodljiva sestavina družbe. Pritiski na vernike so bili hudi. V letih 1951—52 je bilo zaprtih med drugim nad 200 duhovnikov, tudi poznejša škofa Pogačnik 7 let in Lenič 8 let. Leta 52 je Jugoslavija prekinila diplomatske odnose z Vatikanom. Obdobje pogajanj se je začelo v 60. letih. Obnovili so diplomatske odnose, marsikaj se je počasi urejalo v normalnejše sožitje. Cerkev pa še danes nima položaja pravne osebe in ne more imeti svojih organizacij, niti dobrotelnih ne. Neurejena ostajajo slej ko prej področja verske oskrbe bolnikov, ostarelih, vojakov, zapornikov.

Urednik Družine dr. Drago Klemenčič je predaval o zahtevi skupine „2000“, naj ustanovijo slovenski škofje samostojno slovens-

(Dalje na strani 31)

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

MLADINA:
MIKULIČ NAJ Odstopi

V Ljubljani se je končala seja CK ZKS, na kateri so razpravljali o idejnih tegobah in zagatah; slišati je bilo zelo raznorodne zahteve, od tega, da mora Branko Mikulič brezpogojno odstopiti, ker je lagal vsej Jugoslaviji (ker je obljubil, da bo odstopil, če bo v njegovem mandatu inflacija višja od 100%), pa vse do poziva celjskih komunistov, da je treba preveriti politično odgovornost komunistov v Mladini in na RK ZSMS, češ da njihovo delovanje ni v skladu s programom ZKJ.

V zahtevi celjskih komunistov je zaznati kar precejšnje mero oholosti in perversnosti: perversno je, če starejša generacija komunistov zahteva politično odgovornost mlajše, potem ko ji je s svojo nekompetentnostjo, ignoranco in puhloglavostjo uničila vsakršno bodočnost in jo napravila za plačnika svojih (po domače povedano, zapitih in požrtih) dolgov; oholo je zahtevati zvestobo programu ZKJ od tistih, ki skušajo najti nove izhode iz krize, potem ko so stari odpovedali, hkrati pa molčati o politični odgovornosti tistih vodilnih tovarišev, ki s svojim imenom in likom simbolizirajo zadnjih dvajset let jugoslovanskega razvoja nerazvitosti (med drugim tudi zato, ker so brutalno obračunali s tistimi treznimi glavami, ki so ob gospodarski reformi leta 1965 in deloma ob spremembah ustave leta 1974 opozarjali, da Jugoslavija drvi v katastrofo).

Razen seveda, če tovariši iz Celja ne mislijo, da sta razkroj Jugoslavije in popolna brezperspektivnost mlade generacije (avtor te rubrike bi moral varčevati 214 let in 6 mesecev, če bi si želel kupiti dvosobno stanovanje) v skladu s programom ZKJ.

MLADINA, Ljubljana, 23. okt. 87/7.

NRC HANDELSBLAD:
NEVIDNA KRIZA

Kdor gre po središču Beograda ali Ljubljane, ne bi dejal, da je Jugoslavija v krizi, z uradno 135% letne inflacije, v resnici pa z 200%, z dobrim milijonom brezposelnih, z vsak mesec padajočo proizvodnjo, z velikanskim primanjkljajem v trgovskem obračunu, z dolgovi 20 milijard dolarjev, z industrij, ki dela z le 63%

zmogljivosti. Ta ne bi rekel, da je to država, kjer se življenjska raven že osem let niža; dežela, katere trgovina je vedno bolj odvisna od svojih „gastarbeiterjev“, kolikor so ti še voljni kaj od svojih deviz prepustiti temu sodu brez dna; dežela, katere kriza je istočasno gospodarska, politična, socialna, narodnostna in nravnostna; dežela, v kateri so dobile napetosti obliko „popolne državne krize“ (Ciril Zlobec).

Nevidna kriza. Ljudje hodijo po trgovinah, kupujejo, velikodušno zapravljajo vsak dan manj vredne dinarje — „mrtvake“, kot jim zaradi Titove slike na pettisočakih pravijo. Restavracije so polne, ulice zamašene. Jugoslovani zaslužijo na mesec poprečno 150.000 dinarjev. To je po (današnjem) tečaju (jutri bo že drugačen) 330 goldinarjev. Dnevni izdatki delavca znašajo 5000 din, to je 11 goldinarjev. TV- aparat stane 1 milijon din, vožnja s taksijem tri do štiri tisoč din, 1 kg grozdja 800 din, par ženskih čevljev 30 do 50.000 din. A kolikor več Jugoslovancev tone vedno bolj pod ubožno mejo, toliko bolj se prerivajo televizorji, kristalni servisi in bančni papirji skozi vrata veleblagovnic.

Jugoslovanska mašinerija se škripajoče ustavlja. „Po vojni smo naredili napako,“ pravi ekonom Pero Sparavalo. „Postavili smo težko industrijo, lahko pa zanemarili. Potrošniške potrebe smo krili z uvozom. To je tako lepo teklo. Posojilo smo dobili lahko in poceni — in Jugoslovani so se v desetletjih brž razvadili. Vse se je dobilo in se še dobi: od škotskega viskija do francoskega „softporno“, od japonskih kamer do nemških avtov.

Tej razvajenosti — in navajenosti na dolg — ni bilo na drugi strani odgovarjajočega razvoja proizvodnje. Izvoz ni kril uvoza. Vrh tega smo delali na način velikanih — takšni smo pač bili — preveč z monopoli in superpodjetji, ki so lahko hodila svojo pot. Vsako podjetje, vsaka občina, vsaka republika v Jugoslaviji si je lahko najemala posojila in vsakdo je lahko posojal, brez načrtovanja, brez premisleka, brez usklajanja. V središču se ni nič zapisovalo. Šele pred osmimi leti nam je postalo jasno, kako velik je pravzaprav naš dolg.“

Splošna smer se še ni obrnila. Podminister za trgovino Vuković mora priznati, da je letos izvoz manjši, kot je bil načrtovan, da se je dolg v trgovskem obračunu dvignil na 1,16 milijarde dolarjev in da se uvoz znižuje prepočasi, da Jugoslavija letos spet uvaža potrošniških dobrin za eno milijardo dolarjev, 30% več kot lani, in da bi lahko ta denar boljše uporabili za uvoz osnovnih sredstev. „To je,“ pravi, „splošna smer, ki je nismo rav-

no veseli. A to tudi ni odvisno samo od nas, odvisno je od odplačevanja dolgov. V dvajsetih mesecih smo morali plačati dve milijardi dolarjev, to je 10% družbene proizvodnje. Ko bi mogli eno milijardo tega porabiti za uvoz proizvodnih sredstev, bi se naši načrti uresničili.“

Pri tej porabi z zadolževanjem se je jugoslovansko gospodarstvo razvijalo neuravnovešeno: ne eno gospodarstvo, ampak osem gospodarstev, eno v vsaki republiki in avtonomnih pokrajinah, z različno hitrostno stopnjo. Republike so politično in gospodarsko neodvisne. Na severu so še upoštevali gospodarske zakonitosti, na nerazvitem jugu pa ne. Tu so denar zlivali v prestižne načrte, ki so prinesli poleg ugleda komaj še kaj drugega, tu so se krajevni voditelji obnašali kot majhni kralji, kot velikodušni zakupniki, nedotakljivi, „samoljubni in grabežljivi“ (Mikulič).

NRC HANDELSBLAD, Rotterdam, 7. nov. 87/10.

SVOBODNA SLOVENIJA: KAJ SE DOGAJA V SLOVENIJI?

Politične in gospodarske razmere v Jugoslaviji in Sloveniji so vsak dan težje, po ocenah političnih voditeljev pa celo katastrofalne in so že dosegle tisto razdiralno stopnjo, ki resno ogroža trdnost jugoslovanske države in odnose med jugoslovanskimi narodi in njenimi državljani. Vsi politični in gospodarski programi, sprejeti na partijskih in državnih forumih, so se pokazali za neuspešne in kot zgrešena iluzija, da se Jugoslavija reši gospodarskega propada, velike zadolženosti in zaostalosti.

Ljudstvo temu sistemu in tem voditeljem več ne verjame! Zato je tudi vsak poskus, rešiti se gospodarske in politične krize, obsojen na propad že vnaprej. Taka bo zato tudi usoda ukrepov in stabilizacijskega programa, ki sta ga predsednik državnega predsedstva Mojsov in predsednik zvezne vlade Mikulič predložila v sprejem „delegatom“, na skupni seji zveznega zbora in zbora narodov skupščine Jugoslavije, 19. oktobra 1987 v Beogradu.

Ljudje, ne glede kakšnega prepričanja so, ne verjamejo nič več nikomur in v nič, saj sami programov ne sprejemajo in zato tudi nimajo moči, pa tudi volje ne, da bi karkoli spremenili, kajti od vseh teh ukrepov naj bi imele korist le oblastne komunistične politične strukture, da se še vnaprej obdržijo na oblasti.

Te težave pa bodo, ob vse večji gospodarski krizi, ki jo spremlja zunanja in notranja zadolženost, visoka inflacija, brezposelnost, nezaupanje do sistema in voditeljev, ki izhajajo še iz revolucije, bankroti podjetij; vse to bo še hujše ob razpravi o spremembah jugoslovanske in slovenske ustave.

Ob vse večjih težavah in družbenih nasprotjih danes ni mogoče predvideti, kako se bodo v bodoče zadeve razreševale in umirjale v splošno zadovoljstvo ljudi. Sistem s svojimi starimi, preživeli in sklerotičnimi voditelji, ki so jugoslovansko družbo pripeljali v politično in

gospodarsko krizo, zagotovo države ne bo zmožal izpeljati iz te krize. Tako ne mislijo samo preprosti ljudje z ulice in iz gostilne; tako mislijo mnogi intelektualci, znanstveniki, kulturniki; mladina, ki je brez perspektiv, in celo številni razočarani borci, ki že na glas pravijo, da se za to, kar imamo danes v Jugoslaviji, niso borili.

To gospodarsko in politično krizo pa bolj kot druge republike čuti in občuti Slovenija. Njeno gospodarsko in finančno breme, v brezizhodnem podpiranju juga in polnjenju zveznega proračuna, že presega zmogljivosti slovenskega gospodarstva.

Pod težo teh bremen Slovenija vidno, z vsakim dnem bolj, pada v lastno nerazvitost in tehnološko zaostalost. Posledica take gospodarske politike je, da so vsi veliki gospodarski sistemi, kot so železnica, elektroindustrija, pošta, Iskra, Litostroj, tekstilna industrija, gradbeništvo, kmetijstvo itd., v velikanskih izgubah, brez kakršne koli možnosti za tehnološki razvoj in napredek.

Vse to gospodarsko nazadovanje bodo delavci občutili z zniževanjem osebnih dohodkov, stečajji, odpusti z dela, kar vse bo že v najbližji prihodnosti povzročilo še večje notranje napetosti in še številnejše stavke.

Ker delavci spoznavajo, da ob razpadanju gospodarstva tudi sami izgubljajo socialno varnost in jim je vsak nadaljnji dan bolj negotov, javno odklanjajo, da kot „delegati“, prej poslanci, sodelujejo v organih oblasti, političnih organizacijah, delavskih svetih itd. Očitno tudi nočejo več prihajati na te seje, ki so zaradi tega nesklepčne, in tako tudi to že resno ogroža funkcioniranje oblastvenega in političnega sistema. Ljudstvo enostavno zavrača sodelovanje v teh organih iz preprostega razloga, ker je postavljeno le v vlogo, da glasuje o programih in zadevah, ki so jim že vnaprej položeni na glasovalno mizo, in pri tem nimajo prav nobenih možnosti za sprejemanje alternativnih, boljših rešitev.

Breme politične in gospodarske krize, ki jo občuti že sleherni Slovenec, pa že poraja v ljudeh spoznanje, da bo potrebno v tem trenutku nekaj storiti in si nekaj priboriti, če bomo hoteli ujeti zamujeno in vzpostaviti zvezo s svobodnimi evropskimi državami in narodi. Enotno je spoznanje, da bo potrebno sedanji državotvorni in politični sistem, ki temelji na enopartijskem komunističnem vladanju in njegovih partijski — le navidezni proletarski — diktaturi, brez zagotovljene minimalne demokracije in političnih ter osebnih svoboščin, končno le bistveno in vsebinsko spremeniti.

Ko spoznavamo, da se celo v državah realnega komunizma že porajajo zahteve po priznavanju večjih svoboščin gospodarskim organizacijam in tudi zahteve po večjih osebnih svoboščinah, prihaja tudi k nam čas, ko se bomo sami odločali, kako bomo živeli v družbi jugoslovanskih narodov bolj svobodno življenje, ob spoštovanju in upoštevanju našega jezika, kulture, nacionalne integritete, osebnih in političnih svoboščin.

Kolikor nam partijski vrh v Beogradu vsega tega ne bo mogel ali hotel zagotoviti, se nam mora ponovno dati možnost, da se nam tudi v novi zvezni ustavi dopu-

•(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

NARODNO OBRAMBNI TABORI V SLOVENIJI

V Mariboru so pripravili zanimivo razstavo in izdali zajeten zbor-

nik o študentskih in dijaških delovnih narodnoobrambnih taborih v Sloveniji v letih 1935—1940. Tabori so bili po mnenju enega od tedanjih udeležencev ena največjih skupnih dejanj predvojne slovenske študirajoče mladine, ki se je na taborih družila ne glede na politično pripadnost. Bili so v času, ko je šlo za obstoj slovenskega naroda. V predvojnem tisku so tabori naleteli na velik odmev, saj so propagirali slovensko idejo v času, ko je bilo govora le o enem jugoslovanskem narodu in ko je Slovincem posebno ob severni meji grozil nemški fašizem. Med 35 tabori v tem času jih je bilo največ ob severni meji, prvi leta 1935 v Šalovcih v Prekmurju in zadnji leta 1940 na Kozjaku. Štirideset nekdanjih udeležencev taborov se je zbralo ob priliki izdaje zbornika v Mariboru. S promocije zbornika so poslali protestno pismo zoper za Slovence krivično šolstvo na avstrijskem Koroškem.

PRVA KNJIGA ENCIKLOPEDIJE SLOVENIJE JE IZŠLA

Slovesno so jo predstavili v Cankarjevem domu v Ljubljani. V celoti, ko bodo izšle vse knjige te zbirke, bo Enciklopedija Slovenije izčrpen pregled vseh poglavitnih področij slovenskega ustvarjanja. V njej bo obdelanih več kot 14.000 gesel, od tega 8000 osebnih in 6000 stvarnih. Prvi zvezek ima 1139 gesel, od tega biografskih 538, stvarnih 542, kazalk pa je 59. Ta gesla obsegajo 47.102 knjižnih vrst. Vseh ilustracij je 905, barvnih je 359, črno-belih pa 546. Med njimi je 92 portretov, 10 zemljevidov, 23 tematskih kart, 194 likovnih reprodukcij. Vseh piscev prvega zvezka je 463, pri ilustrativnem gradivu pa je sodelovalo še okoli 200 posameznikov in ustanov.

Kaj naj si mislimo, ko smo (delegati v skupščini SFRJ) junija lani sklenili, da bomo znižali inflacijo — takrat je bila 80-odstotna, zdaj je skoraj 200-odstotna? — Branko Skok.

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/12.

NAŠA NAJBOLJŠA SMUČAR- KA MATEJA SVET

je odlično začela novo smučarsko sezono. Na uvodnem slalomu za svetovni pokal v Sestrieru je zasedla drugo mesto in s tem dobila 20 točk, kar pomeni, da je dosegla svoj najboljši rezultat v tej disciplini. Hitrejša je bila le Španka Blanca Fernandez Ochoa. Velelili v alpskem smučanju, švicarska in avstrijska reprezentanca, sta na tem tekmovanju močno razočarali in tako omogočili zmago „obrob- nim“ reprezentancam, španski in

DOBROVA pri Ljubljani je vas na stičišču dolin Gradaščice in Šujice, znana božja pot z baročno kupolasto cerkvijo.

LJUBLJANICA je skozi Ljubljano vklenjena v urejeno strugo, čeznjo drži trinajst cestnih in en železniški most.

Župna Cerkev na ljubljanskih Žalah je posvečena Vsem svetim, kar je zelo smiselno, saj stoji cerkev v bližini pokopališča.

naši. Med deset najboljših se je uvrstila tudi slovenska smučarka Katja Lesjak.

od tu in tam

BRUNŠVIK

Prebivalci naselja Brunšvik na Dravskem polju, nekaj več kot sto domačij je to, so končno le dobili zdravo pitno vodo. Delavci bistriškega komunalnega podjetja so se oktobra lotili prvih del in v poldrugi mesec napeljali 3,2 kilometra primarnega vodovoda in le nekaj manj sekundarnega omrežja. Krajanje so za vodovodna dela zbrali približno sto milijonov dinarjev. Tako je bila končana negotovost, ali bo treba še naprej piti oporečno vodo iz podtalnice, ki so jo črpali v svoje domove s hišnimi črpalkami. Preiskave so pokazale, da je v podtalnici veliko strupenih primesi, predvsem pesticidov, zaradi katerih je voda zdravju škodljiva.

CELJE

Na Slomškovem trgu, v enem najlepših predelov starega Celja, je umetnost dobila nov kotiček. Pravijo mu Izba in je lepa pridobitev tako za ponudnike kot porabnike umetnosti. Izba je prva stalna prodajna galerija na Celjskem, s katero je kulturna skupnost Celje zapolnila veliko vrzel v približevanju in sporočanju umetnosti širšemu krogu ljudi. Poleg umetniških del in unikatov uporabne umetnosti ponuja Izba tudi strokovne nasvete za likovno opremo poslovnih in drugih prostorov.

ČRNOMELJ

Decembra je v Črnomlju gostovala ljubljanska Drama z igro Vrsta. Ker dalj časa v Črnomlju ni gostovalo najbolj ugledno slovensko gledališče, so bile vrste tudi pred okencem za vstopnice. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Črnomaljski zavod za izobraževanje in kulturo bi taka gostovanja večkrat pripravil, a kaj ko so zelo draga, denarja za kulturo pa je vedno manj, od vstopnic pa ne pokrijejo niti polovico stroškov.

All je partija izgubila podporo širokih ljudskih množic? Gre za napačno zastavljeno vprašanje. To bi se moralo glasiti: All je partija sploh kdaj imela podporo ljudskih množic? All je mogoče izgubiti nekaj, česar nikoli nisi imel? — Mladen Dolar.

MLADINA, Ljubljana, 27. nov. 87/20.

LENART

V Spodnjem Porčiču pri Lenartu so novembra odprli hladilnico za 450 vagonov slovenskogoriškega sadja, vredno 4,7 milijarde dinarjev. To je bil praznik vseh tukajšnjih sadjarjev, ki so o takšni pridobitvi sanjali že nekaj desetletij. Agrokombinat Lenart je v dveh letih uresničil zamisel in zgradil hladilnico, sortirnico in pakirnico sadja. Novi skladiščni center bo slovenskogoriškemu sadjarstvu pomagal na noge. Slovenski kmetijski minister Milan Kneževič je v slavnostnem govoru poudaril, da je ta pridobitev praznik za vse slovensko sadjarstvo, saj gre za pomembno naložbo v času, ko kmetijstvo težko prihaja do novosti.

LJUBLJANA

Ljubljanska ekološka skupina je na Tromostovju v Ljubljani pripravila protestni shod, na katerem so udeleženci zaradi naraščajočega onesnaženja zraka in okolice zahtevali zaprtje Tromostovja, Ciril Metodovega trga, Wolfove ulice in dela Mikošičeve ulice za motorni promet. Nekaj sto ljudi, predvsem srednješolcev, je za tričetrt ure zaustavilo promet čez Tromostovje. Predstavniki ekološke skupine so poudarili, da gre povsem za ekološko manifestacijo, ki je nepolitična. Na shodu so zahtevali tudi ukinitve odloka o prepovedi spon-

tanih kulturnih dejavnosti brez vnaprejšnje prijave.

METLIKA

Zaradi slabe prodaje in povečanja neprodanih zalog so v metliški Tovarni kopalniške opreme v začetku decembra ustavili oziroma zelo zmanjšali proizvodnjo, precej delavcev pa so poslali na prisilni dopust ali pa so jih razporedili na delo v druga Novolesova podjetja, kamor spada tudi omenjena tovarna. Šele januarja, ko računajo, da bodo prodali precej več svojih izdelkov, pa naj bi spet stekla normalna proizvodnja. Oktobra so se zaloge povečale za okoli 130 milijonov dinarjev.

MURSKA SOBOTA

S slovesno otvoritvijo nove bolnišnice s kirurškim oddelkom v Rakičanu pri Murški Soboti na državni praznik je bila končno zaključena največja pomurska povojna negospodarska naložba. Po šestih letih gradnje, za katero je bilo zbrano tri in pol milijarde dinarjev, se je do konca leta iz središča Murske Sobotice v Rakičan preselil še preostanek soboške bolnišnice s kirurškim, očesnim in otorinolaringološkim oddelkom. Bolniki bodo v novi bolnišnici ležali v dvo- in triposteljnih sodobno opremljenih sobah, in le dve v

Kako izvajati reformo (partije) in ostati na oblasti? Odgovor je analogen razrešitvi dileme o tem, kako so v Butalah sami sebe dvigovali za lase in pri tem mislili na referendum o tamkajšnji komunistični partiji. Čez čas so padli na tla in bili na dolgi rok vsi mrtvi. — Franci Zavrl.

MLADINA, Ljubljana, 30. okt. 87/3.

Konec lanskega maja je ljubljanski nadškof Šuštar posvetil novo župno cerkev v župniji Sv. Križa na ljubljanskih Žalah.

vsej stavbi bosta imeli po šest postelj ter bosta služili kot prehodni za nove paciente.

NOVA GORICA

V Novi Gorici so v drugi polovici novembra zaradi velikega pomanjkanja mleka uvedli omejitve. Kupili so lahko le tri litre mleka, če ga je trgovina imela na razpolago. Vipavska mlekarna je v mesto pošiljala vedno manj mleka, alpskega mleka iz ljubljanskih mlekarn pa tako ni v tem mestu že dalj časa. Ljubljanci bi morali trgovski mreži novogoriškega Primorja v letu 1987 poslati približno 1,2 milijona litrov, dobavili so ga le polovico. Do pomanjkanja mleka je prišlo zato, ker mlekarnarje nakupljeno mleko predelujejo v produkte, s katerimi lahko zaslužijo več, kot pa s prodajo navadnega mleka, katerega cene so „zamrznjene“, tako da imajo le izgubo.

NOVO MESTO

Jamarski klub iz Novega mesta je novembra praznoval 25-letnico uspešnega raziskovalnega dela. Klub je v svoji bogati raziskovalni

dejavnosti deloval na območju celotne Dolenjske, največ pa na območju pod Gorjanci, na Kočevskem Rogu in vzhodni Suhi Krajini, raziskoval pa je tudi Brezna in jame v zahodni Bosni. Svoje raziskovalne uspehe so novomeški jamarji opisali v knjižici Dolenjski kras II, ki je izšla v počastitev 25-letnice kluba. Na slavnostnem občnem zboru so zaslužnim članom podelili priznanja. Ob tej priliki so pripravili tudi razstavo črnobelih in barvnih fotografij in razstavo jamarske opreme.

PETIŠOVCI

V Petišovcih imajo uveden krajevni samoprispevek za ureditev kraja. Med zadnjimi nalogami v letu 1987 so uredili ulično razsvetljavo. Ob cestah so postavili 49 svetilk. Naložba je veljala več kot 6 milijonov dinarjev, od tega je vsako gospodinjstvo prispevalo 25.000 dinarjev, milijon dinarjev je prispevala komunalna skupnost občine Lendava, pomagala pa je tudi INA-Nafta Lendava, ki ima v vasi svoje obrate.

Blejski grad in Blejsko jezero sta zasnežena.

RAVNE NA KOROŠKEM

Pihalni orkester ravenskih železničarjev je ob svoji 85-letnici pripravil v nedeljo, 13. decembra, v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihovega VORANCA na Ravnah jubilejni koncert. Ob jubileju je ta priznani orkester v samozaložbi izdal tudi kaseto, na kateri so posnetki z njihovega letošnjega koncerta v Cankarjevem domu v Ljubljani. Ravenski orkester je eden najbolj znanih v Jugoslaviji, pred leti pa je na svetovnem prvenstvu ljubiteljskih godbenikov dobil celo

Slovinci se (v Slovenskem javnem mnenju 1987) zavzemajo za takšno ureditev, kot jo imajo zahodnoevropske države, zavračajo priseljevanje delavcev iz drugih republik in menijo, da mora Slovenija ostati „narodno čista“.

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/13.

zlato plaketo. V orkestru igra 80 godbenikov.

RETJE

100. obletnico Levstikove smrti so Retjani počastili z odkritjem doprsnega kipa, ki ga je Levstikovim rojakom podaril kipar Jakob Brdar. Na spominskem srečanju je o pisatelju Levstiku govoril dr. Matjaž Kmecl. Moški zbor iz velikolaškega KUD Primož Trubar je na prireditvi zapel nekaj slovenskih pesmi.

RUŠE

V pozni jeseni je bila slovesno odprta ruška vinska pot. V več kot dvajsetih zidanicah ob njej bodo lahko popotniki poskusili domače vino. Na martinovanju, ki ga je pripravilo turistično društvo Ruše, so žene zadružnice iz Ruš in Selnice pripravile Martinove dobrote. Na prireditvi so sodelovali tudi pohorski kostanjarji in skupine veselih godcev.

SLOVENJ GRADEC

Znamenitost Slovenj Gradca, dvorec Rottenturn, je končno rešen uničujočega propadanja. Ponosno poslopje, katerega jedro je iz 15. stoletja, je obnovilo podjetje Kograd s kooperanti, celotne stroške pa je krilo slovenjgraško podjetje Progres, ki bo v dvorcu imelo tudi svoje delovne prostore. V pritličju bo tudi več ekskluzivnih lokalov in restavracija.

SLOVENSKA BISTRICA

V Impolovem podjetju Valjarna je sredi novembra stavkalo več kot tisoč delavcev, ker iz 13,5-odstotnega pričakovanega povečanja osebnih dohodkov ni bilo nič. V prvih devetih mesecih je znašal povprečni osebni dohodek le 21 tisočakov. Podjetje se je znašlo v velikih finančnih težavah. Ob tričrtletju je Impol imel 12,35 milijard dinarjev izgube.

VAVTA VAS

Trinajst sodobnih učilnic, več kabinetov, večnamenska dvorana z odrom, kuhinja, sobe za otroško varstvo in več drugih prepotrebni prostorov ima nova zgradba osnovne šole v Vavti vasi. Nova šola je zrasla poleg stavbe, sezidane pred 80 in z dozidavo povečane pred 23 leti. Stari del bodo začeli obnavljati takoj po preselitvi učencev v nove učilnice. Na slovesni otvoritvi v večnamenski dvorani je nastopil šolski pevski zbor, šolski zabavni orkester, ritmična skupina in recitatorji ter Dolenjski oktet.

VINICA

Decembra je bilo na obisku v Vinici 15 štipendistov Slovenske izseljenske matice, potomcev slovenskih izseljencev iz Amerike, Argentine in Nemčije. Na Vinici so si pod vodstvom dr. Janeza Bogataja ogledali Župančičevo spominsko zbirko v njegovi rojstni hiši in muzej mladinskega pesništva. Na poti po Dolenjski so obiskali tudi Novotekstovo podjetje.

ZAGORJE

Devet mesecev je minilo, odkar je začel zemeljski plaz drseti v dolino, podrl tovarno Lisce in ogrožal del Zagorja. Gospodarska škoda, ki je po cenah iz marca znašala skoraj 13 milijard dinarjev, je bila prevelika, da bi jo lahko nosilo samo gospodarstvo tega revirskega mesta. Solidarnost v Posavju, Zasavju in v vsej Sloveniji ima zasluge, da je liscino podjetje Šivalnica že pred zimo dobilo novo streho nad glavo. Tako so zbrali nepovratna sredstva v višini 88 odstotkov vrednosti nadomestnega objekta, opreme in ostale škode. S tem so dane možnosti za nadaljnji razvoj celotnega podjetja Lisca, da bi se še bolj kot že doslej uveljavil na zahtevnem zahodnem tržišču, kamor je že doslej izvažalo 45 odstotkov svojih izdelkov.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

sti odločitev o SAMOODLOČBI. Ta ustavna pravica, izbojevana že v času revolucije, nam je bila z ustavo iz leta 1974 enostransko odvzeta, ne da bi o tem ljudi kdo kaj vprašal. Tako je pravica do SAMOODLOČBE črtana iz sedanje ustave. To pravico pa bi si ali si bomo Slovenci vzeli le izjemoma, če bomo spoznali, da nam druge republike nočejo zagotoviti enakopravnega položaja, ali če bomo spoznali, da smo jim v napoto v njihovem gospodarskem, političnem in nacionalnem razvoju.

Prepričan sem, da so to resnični problemi, s katerimi se danes srečuje večina Slovencev.

Želimo in zahtevamo, da bo javna razprava o spremembah jugoslovanske in slovenske ustave omogočila, da bodo ljudje izpovedali svoja hotenja o tem, kakšno in kako svobodno državo si želijo oblikovati in kako živeti vnaprej ob sodelovanju z drugimi jugoslovanskimi ljudstvi in narodnostmi.

Želimo in zahtevamo, da bomo v ustavo zapisali, da oblikujemo moderno državo, v kateri naj imajo ljudje ustavno pravico in dolžnost, da si svobodno izbirajo svoje predstavnike, ki jih bodo predstavljali v parlamentu, in da bodo tako demokratično, v ljudskem predstaviškem telesu sprejete tiste programske usmeritve, za katerimi bo stala večina ljudstva.

Delu in odgovornosti želimo — ob razvijanju kulturne osebnosti delavca — vrniti tisto, kar je pogoj za napredek svobodne človeške družbe.

In ne nazadnje: iz našega vsakdanjega življenja želimo odpraviti vse oblike anarhičnih in neodgovornih odnosov med ljudmi in v družbi kot celoti, kar vse potiska razvoj družbe nazaj in kar pomeni lažno svobodo in neenakopravnost posameznika v družbi in državi in postopno razvrednotenje človekove osebnosti in njegovega dostojanstva.

Naši ljudje, Slovenci, ki živite v tujini, v politični ali ekonomski emigraciji, in ki ste kot Slovenci ostali usodno povezani z nami, ki živimo doma, v drugačnih, vsekakor nesvobodnih razmerah, ste vest sodobnega svobodnega človeka, ki si je že od slovenskih knezov na Gosposvetskem polju, pa od Trubarja in Matija Gubca dalje prizadeval in se boril za svobodno Slovenijo, ki pa je bila vse od konca zadnje svetovne vojne pa do danes zaradi sovjetizacije oblasti okrnjena.

In za zaključek samo še ugotovitev, da vse sedanje težave in zastoji v razvoju slovenske družbe v prizadevanjih in naporih za svobodno in enakopravno Slovenijo izhajajo prav iz dejstva, da ni leta 1945, ko se je oblikovala nova, povojna Jugoslavija, slovenskega ljudstva nihče vprašal, kakšno državo si želi in s kom hoče živeti.

Marko iz Slovenije

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 19. nov. 87/1.

TELEKS:

SLOVENSKO JAVNO MNENJE O NARODU IN JEZIKU

V odgovoru na vprašanje, kaj nas (jugoslovanske narode in narodnosti) ločuje, se je (v raziskavi Slovensko javno mnenje 1987) spet izkazala prislovnična karakterizacija severnejšega naroda. Da so delovni narod, to mislijo tudi Slovenci o sebi in so prepričani, da nas delovne navade najbolj ločijo od drugih narodov. Sledijo jeziki, kulturne tradicije, redoljubnost in urejenost ter življenjski standard.

Vse pogostejše zahteve po večji samostojnosti Slovenije so odmevale tudi v odgovorih na vprašanje, ali je slovenska politika dovolj samostojna in prodorna. Polovica Slovencev misli, da ni ali da je premalo. Če bi se Sloveniji odprle kakšne možnosti, da bi se razvijala izven okvira Jugoslavije, potem bi se ji odprle nove možnosti razvoja. Tako misli več kot polovica vprašanih.

Kako je s slovenskim jezikom? 65,5 odstotka vprašanih v anketi meni, da je ogrožen. Ogrožajo pa ga: dejstvo, da s pripadniki drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti govorimo v njihovem jeziku, da v zveznih organih ne uporabljamo lastnega jezika, da se mi učimo drugih jugoslovanskih jezikov, drugi pa se našega jezika ne, in da se delavci iz drugih republik ne učijo slovenščine. Sploh pa Slovenci premalo pazimo na svoj jezik, uporabljamo pa tujke in popačene izraze.

Poglavje o ogroženosti se nadaljuje z vprašanjem, kaj prizadeva Slovence in Slovenijo. Nizka rodnost, samomori in priseljevanje nekvalificiranih delavcev iz drugih republik in pokrajin v Slovenijo.

74 odstotkov Slovencev misli, da nima nobenega vpliva na politične odločitve, več kot polovica pa, da je treba odločanje o pomembnih družbenih vprašanjih zaupati strokovnjakom in znanstvenikom.

Skoraj polovica anketiranih živi na robu eksistenčnega minimuma (zelo malo ali nič denarja jim ne ostane potem, ko „pokrijejo“ osnovne življenjske stroške).

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/13-14.

NEDELJA:

KNJIŽNI SEJEM Z NOČNIMI SENCAMI V LJUBLJANI ...

Od 17. do 23. novembra je bil v Cankarjevem domu v Ljubljani 8. slovenski knjižni sejem, ki se ga je udeležilo več kot trideset založb, med njimi tudi Mohorjeva v Celovcu.

Ob več priložnostih je bil izražen protest zoper protustavni in protihelsinški zakon o vnašanju in razširjanju tujih sredstev množičnega komuniciranja, ki je predvsem za slovenski tisk v zamejstvu večja ovira kakor delovanje vseh protislovenskih organizacij in posameznikov skupaj, za idejo skupnega slovenskega kulturnega prostora pa pravi atentat. Na podlagi tega nedemo-

(dalje na strani 31)

JOSIP JURČIČ

deseti brat

Sodnik je miril Lovreta, češ da bo kmalu prost, ker gotovo ni on Marijana udaril po glavi in s tem težko ranil. Na Manico naj pa pozabi! Za nocoj ga ne bodo zaprli v ječo, ampak mu bodo dali posebno sobo in mu postregli, kakor bo želel. Njemu naj pa ne zameri, saj je moral storiti svojo dolžnost.

„Hvala!“ je Lovre odgovoril ob kratkem.

„Zdaj pa pojdiva v to razneseno gnezdo, Polesek, da poizveste in opravite, kar bi radi!“

Na pragu je stal gospod Piškáv in kadil tobak. Ker ni zaradi velike starosti več dobro slišal ne videl, je prišleca zagledal šele, ko ga je sodnik ogovoril.

Pogledal je kvišku, suhi obraz še bolj nagrbančil in vprašal: „Kaj želita, gospoda?“

Sodnik vpraša: „Kako je Marijanu?“

„Hvala! Bolje!“ pravi oče skoraj osorno.

„Ali bi ga smel videti?“ vpraša Kvas.

„Ni treba. Govoriti še ne sme. Tudi ko bi lahko . . .“ odgovori starec ter se malo pokloni in jima meni nič tebi nič obrne hrbet, da bi šel v hišo.

Kvas stopi bliže in mu reče: „Gospod doktor, vaš sin Martin vas lepo prosi, da bi še danes

Lovre Kvas pride po maturi za domačega učitelja na grad Slemenice, kjer se zagleda v Manico. Ta ga je pripravljena čakati, da konča študij. Sin sosednjega graščaka Piškáva Marijan, ki si je Manico oboje, zahteva od Kvasa, da s Slemenic izgine.

Med Marijanom in desetim bratom Martinkom pride do pretepa: pri tem sproži Martinek Marijanovo puško proti sebi, potem pa udari z njo Marijana po glavi, tako da sta oba težko ranjena.

Deseti brat pokliče k sebi Lovreta in mu pove svojo zgodbo. On, deseti brat, je nezakonski sin graščaka Piškáva, ki je tudi Lovretov stric. Piškáv se je na skrivnem poročil z Martinkovo materjo, da bi dobil njeno dediščino. Ko je pa to dobil drug, jo je pustil in odšel v neznanost. Ko je bilo Martinku petnajst let, je umrla.

Ko se vrne Lovre na Slemenice, ga tam sodnik Mežon aretirajo. Manica mu pred očetom zagotovi svojo ljubezen. Potem se Lovre s sodnikom odpelje.

prišli k njemu v Krjavljevo kočjo. Bolan je in rad bi vam povedal nekaj važnega.“

Stari je poročevavca debelo pogledal in lice mu je malo zardelo. Rekel pa ni nič, ampak je šel v hišo.

Kvas bi mu bil dal rad Martinkova pisma, pa nekoliko ni hotel tako, da bi bil sodnik videl, nekoliko pa ni bilo mogoče, ker starec ni hotel počakati.

„Čuden človek je ta Piškáv. Pa trdne narave mora biti. Jaz sem že petnajst let tukaj za sodnika; pa se mi zdi vedno enak, nič se ni spremenil,“ je govoril gospod Mežon, ki bi zelo rad videl, da bi se začel med njim in njegovim ujetnikom kakšen pomenek. Pa Kvas je odgovarjal, kar najkrajše se je dalo.

„Zdi se mi, da vam je vsa današnja reč segla preveč do srca,“ pravi dalje sodnik. „Pa to ni prav! Kaj pa bi bilo, ko bi se bila vidva res sprijela! Saj pravi stari, da mu je dobro! Če pa ne bo umrl, potlej ne bo take sile. Mlad človek ne sme

postati prècej žalosten. Jaz, na primer, ko sem študiral na Dunaju, sem bil tudi nekdam prišel v tako reč. Zunaj mesta smo nekoč pili štirje rojaki. Pri drugem omizju je pa bilo vse polno rokodelskih pomočnikov. Pozabil sem že, kako je bila prišla med nami zabava navzkriž, to še vem, da je eden onih nekega našega udaril. Prècej smo bili pokonci in po kranjski — to se vé, malo preveč prvotni — navadi smo odlomili vsak eno nogo od stola in smo Dunajčane klepali, da je bilo veselje. Prišla je policija in vsi štirje smo bili eno noč zaprti. Sicer smo se pa znali tako dobro izgovoriti, da so bili oni pretepeni še posebej kaznovani, mi pa nič. Kaj takega je človeku na stare dni prijeten spomin na mlada, divja leta.“

Naposled je vendar tudi gospoda Mežóna zgovornost minila. Stisnil se je v drug kot kočije, roke del prekrizane pod pazduho in gledal, kako vzdigujeja konja noge in kako se zbirajo oblaki.

Za Kvasa je bil današnji dan važen in odločilen. Sam sebi skoraj ni mogel verjeti, da bi se bilo vse to danes zgodilo. Našel je dva sorodnika, o katerih ni nikdar vedel, da sta kje na svetu. In kakšna čudna sorodnika! Toda za dobičkom, če je mogoče imenovati dobiček to, da spozna človek nekoga na smrtni postelji in nekega čudnega starega pusteža, ki noče govoriti, koj za dobičkom je prišla iz guba. Česar se je bal, to se je danes zgodilo. Ni zapustil Slemenic s skrivno ljubeznijo do nje v srcu in z upanjem, da se čez malo let vrne in bo uslišan. Ni šel, kadar bi sam hotel, moral je iti in pot nazaj mu je zagrajena. Da, za trenutek je celó marsikoga pustil v dvomu, da je morda ubijavec, torej nevreden gost poštene družine. In kdo je bil prvi vzrok za to?

Bolj kakor kdaj si je želel imeti v tem hipu zraven sebe prijatelja. Le ž njim bi lahko govoril. Pa je bil daleč od njega. Tako mu je prišla misel, kaj bo z njegovo najbližjo prihodnostjo. Drugega mu ni kazalo, kot iti za prijateljem v daljni svet, čeravno

je bil prej namenjen še nekaj časa počakati, da bi se zboljšale tiste sitne okoliščine, ki jih slabši del našega bitja tako ostro terja. Domov iti mu nikakor ni kazalo. Kako bi stopil pred postarano mater in resnega očeta in kaj bi rekel? Da je bil obdolžen hudodelstva ali celó, da je moral zapustiti grad zaradi druge zadeve, ki bi jo skoraj gotovo po svojem enostranskem razumu sodila nápak?

Med takimi mislimi je Lovre pozabil, da se pelje v ječo.

Voz obstane in sodnik pravi: „Zdaj smo doma. Do večera pojdite z menoj! Jaz vas bom predstavil svoji ženi in ji ne bom pravil, zakaj ste prišli z menoj. Vedno sem vas opazoval in se že veselim, da vas bom moral prositi, da mi ne zamerite. Zato bodite nekaj časa moj gost, ne jetnik, da se ta reč razjasni! Spali boste v čedni sobici, ki jo je imel do zdaj moj pisar, in, če kaj potrebujete, le povejte!“

„Lepo se vam zahvaljujem, gospod sodnik, za vašo dobrotljivost! Pa za zdaj vas prosim, odkažite mi sobo, o kateri ste govorili! Rad bi bil malo sam. Upam, da se bom pri vas mudil malo časa, morda tako dolgo, da bo Marijan mogel govoriti, ali pa niti toliko. Potem, ko bom popolnoma očiščen suma, bom porabil vaše prijazno povabilo, da me boste seznanili z gospo.“

„Kakor vam je bolj pogodu,“ pravi gospod Mežón.

Tako je prišel Lovre v ječo. Neka nevolja ga je prijela, ko je bil sam v celici.

„To je pravica?“ je mislil sam pri sebi. „Poštenega človeka zapró po prazni domišljiji in površni preiskavi in ne pomislijo, kaj vse lahko pride iz takega početja. Kdo bi si bil davi mislil, da bom spal v najbližji soseščini navadnih tatov?“

Večerji, ki mu jo je prinesla mlada sodnikova služkinja s porednim smehljajem, Lovre ni veliko škodoval. Prosil jo je, naj mu prinese od sodnika

papir in pero in je začel pisati svojemu prijatelju pismo. Da bi odpodil druge neprijetne misli, mu je popisoval, kolikor je mogel humoristično, svojo ječo in vzroke, zakaj je prišel vanjo.

Škoda, da se je od pričevanj in dokumentov, po katerih smo snovali to resnično povest, izgubilo z drugimi rečmi vred tudi to Kvasovo pismo. Zakaj dobiček bi bil dvojen, ko bi se bilo ohranilo: prvič bi bravec videl, kakšen humorist je bil ta prečudni Lovre Kvas; drugič bi pa mi lahko postavili še na konec tega kratkega poglavja kaj boljšega in kratkočasnejšega, kakor je spredaj, in — morda bi se dobili še ljudje, ki bi imeli napačno misel, da je pismo dobro narejen ponaredek. To pa bi nas v očeh tistih učenih glav, ki se imenujejo kritiki, povzdignilo. Pa kaj hočemo, česar ni, pa ni — kakor je dejal tisti, ki je iz prazne kupe vino pil.

ENAINVAJSETO POGAVLJE

*Štef: Če si človek, pokaži se;
če si hudir, stori, kar hočeš!
Trinkul: O, odpusti mi moje grehe!
Shakespeare*

Mesec se je na večer prikazal izza vzhodnih gorá, od kraja velik, pa vedno manjši, kolikor više se je vzdigoval. Nastala je lepa, tiha noč, brez sapa in brez oblakov na nebu.

Ko bi kdo hodil okrog Poleska, bi videl priti tiho iz veže v črn plašč zavitega moža, z veliko kučmo

na glavi in debelo, precej dolgo palico v roki, in kreniti s počasnim, gostim korakom, kakor je pri starih ljudeh v navadi, po poti proti vasi.

Vsak, kdor bi bil tu znan, bi uganil, da je ta nočni sprehajavec gospod Piškáv ali, če ga imenujemo s pravim imenom, doktor Kaves.

Dasi je mesec svetlo svetil, se je vendar videlo, da so jele starcu oči že popuščati, zakaj vedno je tipal s palico pred seboj in se je tu in tam spotikal ob kamenje, ki je ležalo nepotolčeno po pusti poti do Obrhka.

Prišedši blizu vasi je malo postal in preišljal, kod bi šel, da bi bilo bolj prav. Zagledal je na hribcu, kjer je stala Krjavljeva koč, luč in je, ne da bi veliko gledal na steze in meje, koračil vsevprek. Pred kočjo je pa zopet postal, kakor da bi pomišljjal, ali bi potrkal ali ne. Naposled se je odločil in s palico dvakrat udaril po durih.

Okno se odpre in Krjavelj pomoli ven svojo debelo glavo. Pa kakor da bi ga gad pičil, se pomakne hitro nazaj.

Doktor Kaves bi lahko slišal, kako je Krjavelj dirjal sem ter tja po hiši in ves v strahu vpil: „O Jezus in sveta Lucija! Na pomaganje! O, kje imam žegnano vodo, žegnano vodo? In oljkovo vejico od cvetne nedelje? Hudič, hudič, sam hudič je prišel pote! Pred vrati stoji, ves črn je. O sveta Lucija! Moli, Martinek, moli! Gotovo si poprej, ko so bili pri tebi gospod, zamolčal kakšen smrtni greh.“

In ko je našel Krjavelj v neki črepinji, prevlečeni s pajčevino, žegnano vodo in oljkovo vejico od cvetne nedelje, je začel skoz okno neusmiljeno škropiti in vpiti: „Hudoba, poberi se, hudoba, poberi se!“ A hudoba pred vrati se ni hotela pobrati. Trkalo je čedalje bolj.

Krjavelj počene tja v zadnji kot in začne moliti, ropotati in regljati, da je bilo groza.

Teško je bilo Martinku Krjavlja toliko utolažiti, da si je dal dopovedati, da zunaj ni hudiča, ampak najbrž Lovre ali pa gospod Piškáv. Tako se je dal preprosi, da je šel odpirat. Vzel je črepinjo z žegnano vodo, naredil križ in junaško odrinil zapah od vrat in obenem za dva koraka odskočil.

V njegovo veliko tolažbo je namesto hudobe stopil v izbo samo stari Piškáv. Martinek je Krjavlja prosil, naj gre ven.

Bravec je gotovo že zapazil, da je naš Krjavelj nagle jeze in da posebno rad godrnja, če se mu ne godi prav povšeči. Ni nam tedaj treba praviti, da je tudi zdaj šel ven prav slabe volje.

„Da bi te sapa vzela, sivec ti sivi!“ je govoril zunaj pred vrati in je oddihovaje se ogledoval luno. „Kako sem se ga ustrašil! Precej bi ga pretepel, čeprav je gospod, ko bi si le upal. Da bi se le

ne bila v meni utrgala kakšna žilica, ker tako diham kot kovaški meh! Še enkrat naj pride ta stavec in naj me tako prestraši, jaz mu bom v zobe tri take povedal, da se bo za uho prijel; saj jaz tudi ne strašim njega, zakaj bi pa on mene? In pa še to, to! Ti škrici prihajajo v mojo hišo, jaz moram pa biti tačas zunaj. Čakaj me, čakaj, kar noter grem pa ga bom vprašal, kdo je zidal hišo, jaz ali on. Čigava je, moja ali njegova? To me pa prav zares grabi! Jaz bom videl, kdo bo meni rekel: 'Pojdi ven!' Kaj sem mačka, ka-li, ali pa še pes, da me bo gonil ven?"

„Hudič, hudič, sam hudič je prišel pote, Martinek! Pred vrati stoji, ves črn je,“ je vpil Krjavelj.

Krjavelj vstane in hoče iti v hišo, da bi Martinka in Piškáva pošteno in do dobrega ozmerjal. Pa ravno tako naglo se skesa in zopet usede.

„Kaj jim čem?“ pravi. „To so vsi coprniki! Nobeden ni v gnadi božji zapisan. Kolikor bolj se takih ogibljete, boljši možje boste.“

Nekaj časa se zamisli.

„To pa to!“ začne zopet. „To mu bom pa povedal precej jutri, desetemu bratu, da me ima potlej, ko bo mrtev, pri miru pustiti. Tega jaz kratko in malo nočem, da bi hodil z onega sveta nazaj in lazil ponoči okrog moje hiše in strašil. Če ima kaj na vesti, naj mi pove zdaj! Kaj je meni treba tega, da bi ne mogel ponoči od strahu spati? Tega ni meni nič treba!“

In še mnogo takšnega je Krjavelj uganil, ogledovaje luno.

Gospod Piškáv pride iz hiše in hitro odide.

„Pa reci kdo, da je ta človek v gnadi božji!“ godrnja Krjavelj in gleda za njim. „Star je ko zemlja in vendar ti dirja, kakor bi spustil kraško burjo.“

In res je imel stari posebno spešne korake. Paliča mu je malo rabila in le redko se je spotaknil.

Pomenek, ki ga je imel s svojim sinom, desetim bratom, menda ni bil nikakor tak, da bi se mu srce olajšalo, temveč se je videlo, da je posebno nemiren in razburjen. Večkrat je pogledal proti nebu, roka se mu je stiskala v pest in iz njegovih ust je bilo slišati čuden glas, glas, ki se je privil na jezik kakor izdih globoko od znotraj, ki pa je bil bolj divje, nerazločne narave.

Prišel je domov. Vrata so bila še odprta. Prišedši v svojo sobo je vžgal luč, potem pa naglo hodil gor in dol po sobi, kakor da bi nekaj premišljal.

Naposled se je usedel k mizi, nataknil naočnike in začel pisati.

Pisal je dve uri.

Potem je vzel iz zaklenjene omare več pisem. Bile so menice in drugi vrednostni papirji.

Vse skupaj je zapečatil in napisal: „Mojemu sinu Marijanu!“

Ves zapečateni šop je potem vtaknil v žep pri plašču.

Še enkrat se je vrnil k omari, vzel iz polne vrečice nekaj tolarjev in snel s klina pištolo, ki jo je skrbno ogledal. Potem je zopet vse zaklenil.

Ogrne plašč, še enkrat se ozre po sobi in gre dol po stopnicah ven.

Zdolaj je ležal Marijan nasproti Krivčevega stanovanja. V to sobo stavec tiho stopi. Krivčevka je dremala na stolu pri bolniku in se ni prebudila.

Oče pristopi bliže k bolnemu sinu, položi roko na čelo, potiplje žilo in šepeta: „Umreti ne more!“

„Sin, bodi bolj srečen, kot je bil tvoj oče!“ pravi, ko je nekaj minut gledal Marijana. „Kolni ga, če hočeš!“

In zdaj je prišla, morda po dolgem dolgem času, v oko solza možu, ki ni poznal solz.

„Ponoči in bolnega te puščam, kakor volk svoje mlade v brlogu. Puščam te, da te ne bom nikdar več videl, da se bom od tega sveta, smrdljive luže, poslovil. O da bi imel ti o življenju drugačno prepričanje, da bi ostal vedno v dosedanjih sanjah! Zato te nisem budil, zato nočem, da bi ti kdo očeta očital.“

Pri teh zadnjih besedah se je bila Krivčevka zbudila. Stari je ni opazil. Odšel je.

„Kaj neki to pomeni?“ si je mislila. „Bogve če ni bolezní zagovarjal ali kaj? Moram vendar za njim pogledat!“

In ko je šla po prstih iz sobe, je našla vežna vrata na stežaj odprta.

„Za božjo voljo, kaj neki bo zunaj delal?“ je mislila in gledala po dvorišču in po vrtu. Gospoda ni bilo nikjer. Ravno je bila namenjena vrata zapahnuti, ko zasliši tam pri hlevu neko šumenje. Gospod Piškáv je bil osedlal konja in Krivčevka je videla, kako je sedal nanj in odjahal z dvorišča po poti proti Slemenicam.

„Da bi le ne znorel! Prehladil se bo, potlej ga bom pa morala kopati kakor zdaj Marijana. Zmehrom sem mislila, da ne bo nič dobrega, ker je ostajal ponoči zunaj. Zdaj je pa staknil, kar je iskal! In stari še lažje kaj dobi.“

Tako je mati gostolela zapiraje vrata, potem pa šla povedat svojemu ljubeznivemu, kaj je videla.

Na Slemenicah je bila še luč, čeravno je bilo že precej pozno ponoči. Bili so zdaj v gradu samo domači, zakaj stotnik in Vencelj s hčerjo so se bili odpravili takoj, ko so videli, da bi bili po neprijetnem dogodku s Kvasom kot gostje za celo družino skoraj nadležni.

V običajni sobi sta sedela graščak in njegova žena. Manica in prejšnji Kvasov učenec sta bila odšla spat. Oče in mati pa sta ukrepala to in ono.

Mati je hčer, kolikor je mogla, zagovarjala, oče pa ji je očital, da bi bila morala bolj paziti. Naposled sta se zedinila v misli, da bi bil Kvas dober zet, ko bi le imel kakšno premoženje. Drug drugega sta prepričala, da bo deklica vse to kmalu pozabila in se bo rada možila, kadar pride dobra priložnost.

Ravno sta vstala, ko je prišla stara Urša na vrata povedat, da je tukaj gospod s Poleska.

Prècej je stopil v sobo gospod Piškáv. Temu prihodu sta se tembolj čudila, ker ni imel odurni sosed navade obiskovati ju niti podnevi.

„Dober večer, gospod Piškáv! Kako je Marijanu? Vendar ne na slabše?“ reče graščak.

„Bo že, že!“ odgovori starec in se usede.

„Prav hudo nam je bilo, ko smo slišali za to nesrečo, ki vas je zadela. Zakaj radi smo imeli Marijana, kakor da bi bil naš domač,“ pravi gospa.

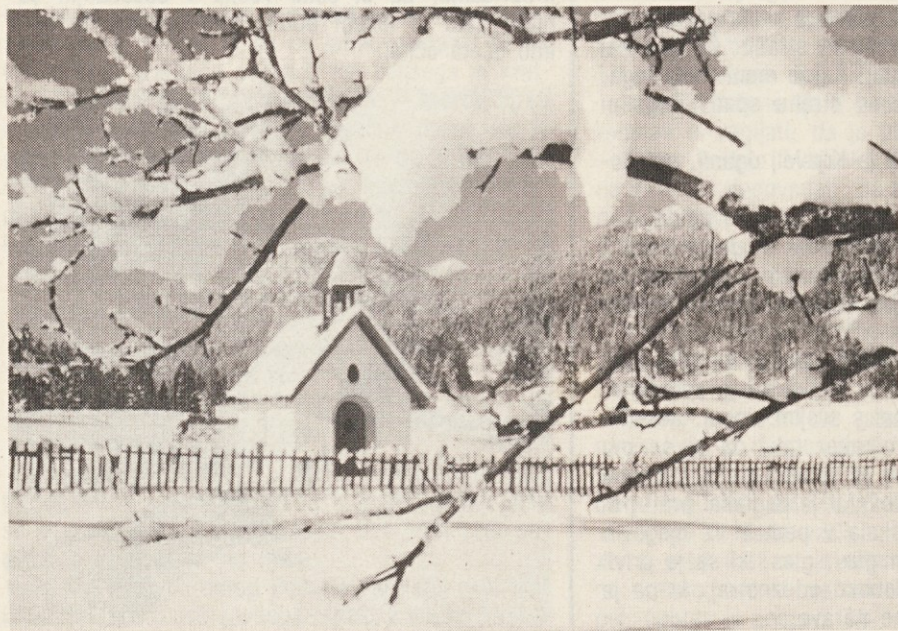
Doktor Kaves izvleče iz plašča zapečateni šop pisanj in ga dene na mizo rekoč: „Gospod sosed, nekaj vas bom prosil! Obljubite mi, da boste tako dobri in mi boste to opravili!“

„Z veseljem, če je le v moji moči!“ odgovori graščak.

„Jaz moram zdaj prècej, še to noč, odpotovati. Prosim vas, dajte to pisanje, zapečateno, kakor je, mojemu sinu, ko bo čisto zdrav! Prej ne!“

„Bodite brez skrbi! Dobro bo shranjeno!“

„In še to! Vi ste imeli tukaj za učitelja nekega

*Sneg je
spremenil
svet
v pravljico*

Kvasa, kakor sem slišal. Ta je nedolžen glede tega, da bi poškodoval mojega sina. To ni res! Torej vas pooblašчам v svojem in sinovem imenu, da ga rešite vseh sitnosti. Da vam bodo verjeli, mi dajte, prosim, malo papirja in pero!"

Piškváv zapiše te besede: „Lovreta Kvasa ni bilo pri poboju mojega sina Marijana. Sicer pa je moja in bo tudi mojega sina želja, da se ta reč dalje ne preiskuje.“

„To izročite sodniji, brž ko morete! Mogoče je, da bi dobil moj sin zaradi tega kakšno drugo bolezen. Ko bi se to primerilo, dajte zdravniku Venciju to, kar bom zdaj napisal! On bo že vedel, kako se ima ravnati.“

In napisal je stari nekaj latinskih besed in znamenj, ki jih graščak ni razumel.

Potem je Piškáv vstal in šel. Graščak ga je spremljal dol po stopnicah in, ko je videl, da ima pred vrati privezanega konja, mu je pomagal, da je zajahal.

Poslovil se ni nič, spodbodel je konja in kmalu ga ni videl več graščak in — nihče več!

DVAINDVAJSETO POGlavJE

Govoriti morava prav po natančni niti, sicer nama bo besede pregledal in naju zbadal. Zares, Horac, jaz sem ta tri leta opazoval: današnji čas ima tako ostre zobe, da stopa kmet dvorjanu na pete.

Shakespeare

Štiri tedne pozneje je bilo pri Obrščaku zbranih zopet nekaj pivcev.

„Pravijo, da se je bil tisti učeni, ki je bil tukaj gori na gradu za šolmoštra, nekaj zameril, zato so ga odvrgli,“ reče Matevžek.

„Kako so mu že dejali?“ vpraša eden tovarišev.

„Znano ime je imel,“ odgovori Matevžek, „prav kmečko ime. Pa mi ne pride na misel. Čakaj no! Če Kavelj ali kako. He, Obrščak, ti boš vede!“

„Kaj imate v pogovoru?“ vpraša krčmar pristopši od druge mize.

„Radi bi vedeli, kako se je pisal tisti, ki je učil grajskega fanta.“

„Za Kvasú se je pisal. Pravi fant je bil tisti. Škoda, da je moral iz našega kraja kopita pobrati!“

„Pravijo, da se je ženil pri grajski, to je bilo že malo neumno. Zakaj ta dekle bo petična in denarna in, kdor jo bo hotel dobiti, ne bo smel imeti suhega mošnjčka. Ta Kvas je bil pa za okrogle

stvari, ki uhajajo izpod palca, lahak,“ ugiplje Matevžek.

„Saj to ni res, da bi se bil ženil! Fant je bil premoder,“ ugovarja krčmar.

„Ljudje govoré belo in črno. Pameten človek ni, da bi vse verjel. Samo zato, ker so ga dolžili, da je bil pretepel Marijana, zato ni hotel več hoditi tod okoli.“

„Da, a le dobro pomnite!“ reče tretji, „tako dobro se mu ne bo nikjer godilo, kakor se mu je tukaj v gradu. Tukaj so mu stregli kakor otročnici.“

„Zakaj pa ne?“ pravi Matevžek. „Saj je ondan pravil tisti pijani Dolef, da je šel Kvas na Dunaj, kjer ima svojo hišo cesar in njegovi ministri, ki delajo denar.“

„Bogve če ima cesar kaj zemljišča ali ima samo hišo?“ vpraša prileten mož.

„E, kako si neumen!“ pravi Matevžek. „Čemu bosta pa cesarju njiva in travnik? Saj taki veliki gospodje se ne pečajo s kmetijo, saj lahko žive od skupička, in prav dobro. Le pomisli, koliko denarja mu pride v možnjo iz davkov, ki mu jih dajemo!“

„Saj tega ne mislim, da bi šel sam orat in vlačit ali kosit! Ampak takole kakor naš graščak na Slemenicah ima delavce, ki delajo, on pa ukazuje,“ pravi oni.

„Šleva neumna!“ reče Matevžek. „Naš graščak je proti cesarju muha in berač. To bi mu jaz povedal v zobe, ko bi bil tukaj. Cesar ima samo denar pa vojsko, da jo komandira. Njemu je že tako dobro, da mu ni treba prijeti za nobeno delo. Zakaj je pa naš gospodar in zakaj vsako nedeljo po litinjah molimo zanj?“

„Res je tako, kakor praviš, Matevžek,“ potrdi krčmar.

„Ne boste me pregovorili, ne,“ reče oni kmetič.

„Če ste vi modri, sem jaz tudi. Jaz vem, da ima cesar okoli hiše vsaj toliko prostora, da posadi kakšno zelje ali kakšno solato. Kaj mislite, da vzame cesarica, kadar hoče skuhati za svojo družino južino, vselej v naročje košaro in leti k sosedovim kupovat? Kaj še! To bi bilo neslavno, ko bi ne imela domá česa takega, kar imajo druge žene, ki so manj kot ona in ki ji morajo biti pokorne.“

„Glej ga no! Kaj si tako neumen, da misliš, da cesarica sama kuha? Kaj ne more imeti ene kuharice ali še dveh? Cesar ima drugače večjo družino kot ti ali jaz. Bog ga vedi, koliko hlapcev in dekel ima in pastirjev, da mu pasó konje! Zakaj on se gotovó vozi s štirimi konji, kakor so se njega dni grofje. In svojo ženo ima, vem da, tako rad, da noče, da bi se ubadala in ubijala s kuho.“

bo še

med nami po evropi

anglija

Naš duhovnik Stane je takoj ob svojem prihodu začel s pastoralnimi obiski med rojaki v Veliki Britaniji, začeniši z Walesom. Že na poti je obiskal rojake v Bristolu, nato pa se je podal v Cardiff in Bridgend. Slovenska maša je bila v rudarskih naseljih Aberdare in Bargoed. V Aberdare je bilo v cerkvi zelo mrzlo, saj je ponoči padla temperatura pod -5°C . Še sreča, da so k maši prišli samo fantje, ki so mraz moško prenašali.

V Bargoedu je bila udeležba pri bogoslužju bolj pestra, saj so bili navzoči tudi mladi obeh spolov. K adventni spovedi so zelo številno pristopali. G. Stane je moral na obeh krajih zaradi spovedovanja mašo celo malo zakasnit. Vsekakor je bil naš duhovnik nad svojim

prvim obiskom svojih rojakov v Walesu zelo zadovoljen, ker je videl, da je obisk slovenske maše procentualno visok. Enako lahko reče za Chapel End in Derby, Rothwell, Keighley, Bedford in Rochdale. Vsem rojakom, katerih naslovi so nam dosegljivi, je G. Stane poslal adventno pismo z voščili za božič in novo leto ter povabilom k slovenskemu bogoslužju z natančnim sporedom. Za božič nam je tudi nanzanil obisk msgr. dr. Janeza Zdešarja, našega delegata iz Münchna. Tega obiska se zelo veselimo skupaj z g. Stanetom.

Že v prvih tednih po prihodu našega novega duhovnika v London je tudi nekaj naših rojakov odšlo v večnost. Kar štiri ali celo pet smrti je bilo zabeleženih. Od večine nismo prejeli točnih podatkov.

Po dolgotrajni bolezni (kar 11 let v bolnišnici) je 18. 9. 1987 s tega sveta *odšla v večnost* Marija Perhaj roj. Rustja. Pokojna Marija je bila rojena 8. 10. 1910 v Škriljah pri Ajdovščini. V Angliji je živela vsa leta po drugi svetovni vojni. Z Dolfejem Perhajem sta si 27 let delila zakonsko življenje. Marijo so naši rojaki pospremili k počitku dne 25. 9. na pokopališče Lambeth v Londonu. Naj počiva v Gospodu.

Meseca novembra pa so *odšli v večnost* še ga. Raihova iz Prestona, ga. Marija Wiginton, roj. Šurina, iz Londona, ter Tone Hladnik, sin Rine in Franca Hladnika iz Risca pri Newportu (Wales). Bog jim daj večni mir in pokoj. Naše molitve naj jih spremljajo.

avstrija

PREDARLSKA

Miklavževanje. — Največje pričakovanje za otroke v adventnem času je sv. Miklavž in z njim povezani običaji. Otroci se veselijo darov, ki jih jim prinaša in izpolnitev vseh njihovih želja, ki jih celo leto nosijo v svojih srcih. Nekateri imajo že kar prevelike želje, ki se ne morejo izpolniti. Saj vemo, da današnji otrok

ni več z malim zadovoljen. Razvadili smo jih sami, ker smo jim nudili vse. Očitno je to v zahodnih državah, kjer živimo in delamo. Čas sam pa bo poskrbel, da bomo tudi v tem pogledu postali bolj skromni in „pametni“ v velikodušnosti. Otroci naj se zaveda, da je vsaka stvar trdo zaslužena in jo je treba ceniti in spoštovati. Na lahek način pridobljene stvari nimajo vrednosti.

Naše miklavževanje je bilo tokrat v Dornbirnu po večerni maši. V lepo pripravljivi dvorani smo pričakovali našega „gosta“ s spremstvom. Z lepim slovenskim pozdravom nas je pozdravil in zaželel lep večer v družbi z njim. Nekateri je pohvalil, drugim pa je „zagrozil“, ker niso izpolnili vsega, kar so prejšnje leto obljubili. Med letom se lahko marsikaj pozabi, Miklavž pa ohrani v spominu. Nato je razdeljeval darila in vsakega „potipal“, koliko je „podkovan“ v verskih resnicah in sv. pismu. Odgovori so bili bolj klavrni. Znanje otrok je na zelo nizki ravni. Kdo nosi odgovornost za to? Parkelj pa je skrbel za red v dvorani in porednim grozil s kaznijo.

Miklavž se je poslovil od slovenskih otrok z naročilom, da bo srečanje naslednje leto v znamenju izpolnjenih obljub in boljšem znanju.

V Marijinem letu so se marsikje skrbno pripravljali na praznik *Brezmadežne*. Po mnogih župnijah so opravljali devetdnevnicu ali pa imeli druge priložnostne pobožnosti. Nekaterim pa je postal praznik odveč. Hočejo ga spremeniti v delovni dan z željo po zaslužku, drugi pa izrabijo praznik za nakupovanje v Švici ali Nemčiji. To je nenasitna želja po bogastvu, ker nimajo nobenega smisla več za duhovne vrednote.

Slovenci smo se zbrali na praznik k slovesni maši. Počastili smo Marijo tudi s petimi litanijami MB in posvetitvijo. Obenem pa je bilo to lepa priprava v adventu na bližnje praznike. Lahko bi nas bilo še več, pa tudi nas se je lotila brezbriznost, da smo pozabili na lepe navade od doma in „omrznili“ nam je ljubezen do Marije. Ker se vedno bolj pogrezamo v negotovost in greh, je Marija najboljša priprošnjica in vodnica k našemu večnemu cilju.

Pevski zbor na Predarlskem slavi 20-letnico

GORNJA AVSTRIJA

Linz — V slovenskem verskem centru smo imeli v zadnjem mesecu kar precej praznovanj. V nedeljo, 15. novembra, smo obhajali *rojstni dan* ge. Silve Joun. Veliko let že skrbi, da je naš center čist. Kadar ni ge. Duhaničeve, pa opravi tudi vse delo v kuhinji. Namesto običajnih klobas smo bili postreženi z okusno enolončnico (kislo zelje, fižol in prekajeno meso), kar nam je šlo zelo v slast.

V nedeljo, 22. novembra, smo pa imeli *martinovanje*. G. Zlatko in g. Sadl sta igrala na harmoniko. Plesali so menda samo otroci. Smo pa toliko več prepevali naše narodne pesmi. Zelo veselo je bilo.

V nedeljo, 29. novembra, smo obhajali *50-letnico* naše kuharice ge. Ane Duhanič. Obhajali smo tudi god ge. Andreje Duhanič in sinka Andrejčka. Slavljenka je pripravila prekmursko „bujto repo“. Duhaničevi so plačali tudi vse, kar smo popili. Skupnost je ge. Ani podarila košaro, župnik se ji je pa zahvalil za vse njeno delo, ki ga opravlja, odkar smo dobili prostore, najprej v Zollamtstraße in sedaj v Hafnerstraße.

V nedeljo, 6. decembra, nas je obiskal sv. Miklavž. Odrasle je opominjal, naj bodo zvesti Bogu in narodu, otroke je pa pohvalil, da dosti radi prihajajo v cerkev, čeprav so včasih malo nemirni. Obdarovanih je bilo 15 otrok.

Božja služba je bila zadnji mesec

še kar dobro obiskana. Na Miklavževo nedeljo nas je bilo okrog 70, na Marijin praznik pa komaj 20. Dan je bil res mrzel, nekaj ljudi bolnih.

Ko boste dobili Našo luč v roke, bo božič v glavnem že za nami. Izselski duhovnik je ves advent opozarjal vernike, naj se ne dajo zapeljati svetu, da bi v nemiru in mrzličnem nakupovanju preživeli ta čas priprave na praznike, temveč naj poglobijo vernost z družinsko molitvijo in petjem adventnih pesmi s prijaznostjo in dobrotto. Vse to je več vredno kakor najbolj bogata darila za praznike. Pa tudi ubogih po svetu naj ne pozabijo.

Kako smo praznike preživeli, bomo pa poročali v februarški številki Naše luči.

SALZBURŠKA

Novembrska maša je bila dobro obiskana. Na prvem mestu so bili rojaki iz bavarskega Freilassinga. Pogrešali smo pa študente, ki jih še posebej cenimo, ker nam s petjem poživijo božjo službo. Po maši smo se pogovorili pred zakristijo, predvsem o pripravi adventnega slavja v semenišču.

Tenneck — Druga decembrska nedelja je bila na Solnograškem zelo lepa. Pokrajina je bila pobeljena s prvim snegom, tako kakor božična potica s sladkorjem. Sonce je ozračje toliko ogrelo, da ni bilo preveč mraza. K maši so prišli zvesti

verniki. Prepevali smo adventne pesmi in po maši smo si voščili blagoslovljene praznike ter srečno novo leto.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

„Slomšek“ je v novembru nastopil s svojim programom skupno s flamskimi zbori na *pevskem večeru* v Opglabbeeku in je vzorno predstavil slovensko pevsko kulturo.

Jugoslovansko društvo sv. Barbare je v Maasmechelenu imelo svojo novembrsko prireditev v okviru turneje SIM in ob sodelovanju ansambla Ivana Ruparja. Prireditev je lepo uspela.

Biba šola je pričakala sv. Miklavža v slovenski dvorani v Eisdenu. Naši najmlajši so lepo pokazali, da ne obiskujejo zaman slovenske šole.

Za naš narod in tudi za našo skupnost živimo važne čase. Bog daj, da bi nas ti časi našli z rele, polne ustvarjalnosti, z velikim čutom za odgovornost, z zdravim pogumom in neomajno vztrajnostjo, z dosledno solidarnostjo slovenskim ljudstvom, z ljubeznijo, ki vse premore...

Bog daj!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Miklavževanje v nedeljo, 6. decembra, je prav lepo uspelo. Najprej so nam otroci pod vodstvom sestre Slave predstavili v scenični sliki stvarjenje sveta, nato pa so najmlajši pod vodstvom gospe Ve-

Pokojni Anton Grlj

bo, kakor že tudi zadnje leto, občasno predaval na Filozofski fakulteti.

8. novembra se je tragično izteklo zemeljsko življenje našemu rojaku Antonu Grlju. Pokojni je bil rojen leta 1942 v Ilirski Bistrici, v Francijo pa je prišel leta 1962. Od njega smo se 18. 11. v molitvi poslovili v cerkvi Notre-Dame des Otages, Pariz 20° in ga nato pospremili na pokopališče na Patin, kjer čaka vstajenja.

V umetniški galeriji BIMC, Pariz 4°, je konec novembra in prve dni v decembru razstavljala svoje slike slikarka Marija Rus iz Ljubljane. 11. decembra je imel *Trio Lorenz* iz Ljubljane (Primož — klavir, Tomaž — violina, Matija — violončelo) v Cité internationale des Arts koncert sodobnih slovenskih skladb. Naša pevovodkinja gospa Minka pa je uspešno sodelovala pri koncertu Berliozovega Requiema, ki je bil v decembru petkrat zaporedoma v cerkvi Saint-Roch ob 150-letnici tega veličastnega skladbenega dela. Čestitamo!

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 10. januarja, v poljski cerkvi v Dammarie, ob devetih dopoldne.

LA MACHINE (Nièvre)

V novem letu se bomo prvič zbrali pri skupni maši v nedeljo, 31. januarja, ob pol desetih dopoldne.

AUMETZ

Novembra 1987 je umrla vdova gospa Pučko, stanujoča v St. Julien-les-Metzu, doma z Dolenjskega, ki Sloyencem v Aumetzu ni bila toliko poznana. Bolj smo poznali njenega moža, ki je večkrat poromal z nami k Mariji v Habsterdick, ko ona zaradi bolezni ni mogla; postaven mož, veselega značaja, ki je stopil v naš avtobus blizu Metza in potem tam tudi izstopil; umrl je pred kakimi 10 leti, zdaj pa se mu je pridružila še njegova žena. Naj ji ma sveti večna luč.

V Beuvangu pa je v septembru 1987 umrl gospod Sesek, ki je sko-

raj dve leti bil v postelji, paraliziran po levi strani in tudi govoriti ni mogel. Njegova žena Marija, zdaj vdova, mu je z občudovanja vredno ljubeznijo in potrpljenjem stala ob strani. Najhuje je bilo to, ko nista mogla med seboj govoriti, pa sta se kljub vsemu sporazumevala. Pokojni je bil star 71 let. O, da bi tudi mi v božji milosti bili pripravljeni živeti, kar Bog od nas hoče!

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Velik del leta 1988 bomo še obhajali Marijino leto. Zato se ji bomo priporočili, naj nas kot dobra Mati vodi po poti pravice, resnice, ljubezni in miru. Pod Njenim varstvom bo naša pot tudi v tem letu varna in srečna. Milost in srečo v novem letu 1988 vsem rojakom!

Krščeni sta bili Ana Sofija Bailloeuil in Marija Perche. Botrom in staršem naše čestitke! Naj ju spremlja Marijino varstvo.

Zakrament sv. zakona sta si dala Jean Marc Watrelot in Kristina Razložnik. Na mnoga in srečna leta!

Karmen Penko in Danijel Krysa, obdana s pričama. Poroka je bila 17. 10. v Herblayu.

nemčija

STUTTART-okolica

Nepričakovano nas je zapustil g. Franek Filipjak 30. junija v Tourcoingu v svojem 53. letu življenja. Dolga leta je bolehal in bil skrbno negovan. Z veseljem se je udeleževal našega društvenega in kulturnega življenja. Zaradi svojega blagega značaja je bil priljubljen in spoštovan.

Pokopan je bil 2. julija na pokopališču v Sallauminesu ob veliki udeležbi rojakov. Družina Filipjak-Pečnik se najlepše zahvaljuje g. Vinku Razložniku za obvestilo in vabilo na pogreb, kot tudi vsem rojakom, ki so nam bili blizu ob taki težki izgubi. Naj se spočije v Gospodu!

V svojem 91. letu življenja nas je v Lensu zapustil g. Justin Čebul. Markantna osebnost med našimi rojaki, za katere je imel čuteče srce, saj je bil ustanovitelj naše sekcije pri sindikatu F.O. in v njej deloval kot sekretar in pozneje kot predsednik. Dolgoletni predsednik Pogrebnega fonda, član francoskega Rdečega križa in častni predsednik v Cité Saint Albert, kjer je do nedavnega stanoval.

Pogreb je bil v kapeli N. D. de Lourdes 12. novembra ob izredno veliki udeležbi rojakov in domačinov. Naj mu bo lahka tuja zemlja.

Domačim obeh pokojnikov naše iskreno sožalje!

Na prvomajskem srečanju na Mi-chaelbergu (Württembergsko) je po šmarnicah zadišalo po pečenki. Celo televizija je posnela ta dogodek.

Miklavž v petih mestih. — Spomin na dobroto preživi stoletja. To znova potrjuje običaj miklavževanja, ki je priljubljeno pri otrocih in odraslih. Miklavž je bil resnično mož dobrega srca, zato se ga vsako leto na poseben način spominjamo. Na Württemberškem smo lani občutili njegovo dobroto kar v petih mestih: v Stuttgartu, Reutlingenu, Böblingenu, Oedheimu in Schwäbisch Gmündu. Povsod nam je „nebeški gost“ prinesel košček domačnosti in hkrati adventnega razpoloženja. Osrednja Miklavževa prireditev je bila tudi lani v Stuttgartu, saj tam živi največ naših družin z otroki. Pri Miklavževi maši v cerkvi sv. Konrada se je začelo praznovanje. Ob udeležbi okrog 400 rojakov so bogoslužje sooblikovali naši mladinci z branjem berila, recitacijami verskih pesmi in instrumentalnimi adventnimi in božičnimi melodijami. V prezbitteriju se je zbralo 29 mladincev z akordeoni, citrami, kitarami in flautami. Ko se je po povzdigovanju oglasila melodija svete noči, je poslušalцем zastajal dih, saj so tu vnaprej pokušali lepoto in toplino božičnega dogajanja.

Po maši smo mogli povabiti v dvorano le otroke in matere. Nekaj radovednih očetov pa je le hotelo videti Miklavža, angele in parkeljne. To pa so dosegli le skozi vrata iz

hodnika. Spored na odru je bil podoban prejšnjim prireditvam. Po nastopu šolskega ansambla so se predstavili na odru angeli in parkeljni, vsak v svoji vlogi kot simbolnih dobrega in odrešujočega, ter zlega in pogublajočega, kar so v deklamacijah lepo izrazili. Glavna pozornost dvorane je bila seveda obrnjena v Miklavža, ki je v škofovski obleki stopil pred zbrane rojake. V nagovoru je pohvalil otroke, ki ubogajo starše, molijo, se pridno učijo za šolo in se izkazujejo v drugih čednostih. Pohvalil pa je tudi starše za njihovo skrb pri krščanski vzgoji njihovih otrok. Potem je med otroke in mladince razdelil okrog 200 darilnih vrečk, polnih zaželenih otroških dobrot v vrednosti okrog 10,— DM. Seveda pri miklavževanju ne gre le za obdaritev, pač pa predvsem za vzgojni moment in ohranjanje lepe krščanske tradicije. V tem pogledu pa dedek mrz nima izgledov in bi bilo prav, če bi se umaknil v januar, kar bi si gotovo želeli krščanski starši, ki jih moti vsiljivost s strani dopolnilnih šol, da bi se otroci udeleževali tudi praznovanj dedka mrza v času, ki je od nekdanj namenjen verskovzgojnemu običaju miklavževanja. V januarju pa bi ta od komunistov vpepljeni dedek mrz lahko odigral lepo zimsko vlogo kot sneženi mož, s katerim se otroci radi igrajo. Če bi mu

Ti slovenski otroci so leta 1987 obiskovali slovensko veroučno šolo v Böblingenu na Württemberškem.

Na Württemberškem so Slovenci lani praznovali 20-letnico miklavževanj. V zadnjih letih se je tega lepega običaja udeležilo do 300 otrok. Posnetek je z miklavževanja v Stuttgartu.

Ko so lansko leto praznovali Litvanci v Stuttgartu (31. maja) 600-letnico pokristjanjenja svoje dežele, je bilo navzoče tudi slovensko zastopstvo.

pa uspelo, da bi v mrzla stanovanja v domovini prinesel kaj kurjave, potem bi ga pa tudi odrasli zelo pozdravili. S tem bi se izognili nepotrebnim konkurenci, ki le razdvaja.

300 izvodov za mladinsko knjižno polico. — Med Miklavževimi darili so lani obdarjenci odkrili tudi povestno knjižico Dogodivščine v pragozdu izpod peresa izseljenskega pisatelja Mirka Kunčiča. Povest je postavljena v pragozd južnoameriške dežele Argentine. Otroka Mihec in Saško odkrivata pod vodstvom svojega očeta skrivnosti pragozda, polnega presenečenj ob srečanju z živalmi in rastlinstvom. V tem pogledu je povest informativna in poučna. V 300 izvodih jo bomo lahko odkrili pri naših družinah na Württemberškem.

Poti nazaj ni. — Nekateri rojaki, ki so prej delali v Nemčiji in so se nato vrnili v Slovenijo, bi ponovno radi prišli nazaj. To njihovo željo razberemo iz pisem in telefonskih klicev. Na žalost pa vrnitve ni več za tistega, ki se je tukaj odjavil in živi doma več kot tri mesece. Željo po vrnitvi jim nareka slabo gospodarsko stanje doma in pa občutek, da se doma več ne znajdejo. Jasno je, da se je od marke na dinar težko navaditi. Rojaki pa si želijo tudi več

vsestranske svobode in zaupanja v vodstvo, ki ga doma ljudje ne poznajo več.

Mohorjeve namah razprodane. — Letošnje celovške Mohorjeve knjige so med našimi rojaki naletele na ugoden odjek. Oddali smo 30 celotnih kolekcij in 50 Koledarjev v najkrajšem času. V Koledarju odkrivamo več zelo aktualnih člankov. Knjigi Odpusti mi, Nataša in Duhovnik med okupacijo in revolucijo pa dajeja vpogled v ideologije in razmere, katerih je človeka resnično strah. Naj tu tudi omenimo, da je 150 rojakov kupilo tudi Pratiko za leto 1988.

OBERHAUSEN

V 74. letu starosti je *Gospod poklical k sebi* Avgusta Balona iz Aldekerka. Pokojni se je rodil 1913. leta v Kačkovcu na Bizeljskem. Leta 1941 je bila vsa družina nasilno izseljena iz Slovenije najprej na Saško v taborišče in je l. 1942 našla zatočišče v Aldekerku blizu Moersa. Leta 1945 se je Avgust poročil z domačinko Mechtilde Wenders. Pokojnik je bil vesel in delaven človek. Zadnja leta se je zelo udeleževal med upokojenci svoje župnije. Zelo je bil navezan na svoj rodni kraj in tri brate v domovini. Slovenci smo ga srečevali pri mašah in prireditvah v Moersu. Pokopali smo ga 1. dec. ob zelo številni udeležbi domačinov, iz Slovenije je prišlo precej sorodnikov, nekatere slovenske družine pa so častno zastopale slovensko skupnost iz Moersa. Gospod mu daj večni mir in pokoj!

Miklavževanje smo imeli letos v Moersu na godovni dan tega svetnika, teden kasneje pa še v Krefeldu. Povsod je bil obisk prav lep. V Moersu še posebej pri maši. Spored je bil sestavljen predvsem iz pevskih nastopov Slovenskega cveta in deklškega zborčka, ki se je oblikoval iz veroučne skupine iz Repelena ob podpori g. Danice Ban. Slovenski fantje, ki so bili tokrat le trio, so dodali svoj prispevek in poželi navdušen aplavz.

Pesem se je nadaljevala tudi potem, ko je Miklavž že izprašal otroke in jim razdelil darila. Moramo pa ga pohvaliti, ker je spontano ob petju s pomočjo otrok dramatiziral besedilo. Opustili smo muziko in nekateri so ugotavljali na koncu, da je tudi tako zelo prijetno. Pelj smo in se lažje pogovarjali med seboj. To pa je tudi veliko vredno.

V Krefeldu je bilo otrok, kot že dolgo ne zadnja leta. Tisti, ki prihajajo k slovenski veroučni šoli, so kar skupaj nastopili pred Miklavžem s pesmicami, ki jih pojemo za adventni in božični čas.

Pohvaliti moramo pa tudi mame, ki so nam povsod pripravile bogato obložene mize. Tudi njihovo dejanje je posnemanje Miklavža, dobrega moža, ki je bil pripravljen deliti svoje z drugimi. Zato se ga tudi tako radi spominjamo.

Miklavža so se letos spomnili tudi v slov. društvu Bled v Essnu. Na pomoč so povabili nas iz slovenskega misijona. Dekleta iz slov. veroučne šole Repelen so najprej ponovila igrico Matí in na Miklavževo spodbudo so zapele nekaj pesmic z versko vsebino, nato pa še vsa dvorana Poslušajte vsi ljudje. Bil je prijeten adventni in Miklavžev večer. Tako so rekli ljudje. Miklavža so praznovali tudi v društvu Ljubljana, od drugod pa nimamo nobenih poročil.

Eno pa lahko še zapišemo vsemu temu na rob. Škoda je, da se slovenska društva v Nemčiji tako zelo „pravoverno“ izogibajo vseh drugih priložnosti, da bi se mogla pod njihovo streho bolj udeležiti tudi tista raven naše slov. narodnokulturne zavesti, ki jo pogojuje krščanska omika. Prepričani smo, da bi tudi s tem nekoliko bolj opravičila pridevnik kulturnen, ki kiti njihova uradna imena.

FRANKFURT

Martinovanje je za našo faro že tradicija. Letos nam sicer ni šlo vse po načrtu, ker smo zaradi tehničnih ovir morali praznovanje prestaviti, a končno smo se 21. novembra v lepem številu zbrali skupaj. Lahko rečemo, da je prireditev uspela, saj so se sodelavci potrudili kot pona-

*Pokojni Avgust Balon
s svojo ženo Mehtildo.*

vadi, muzikantje pa so s prijetnimi domačimi vižami vse spravili v dobro voljo in na plesišče.

Žal pa letos prvič vse ni bilo dobro. Drugi dan smo namreč ugotovili, da so nekateri svoje moči izrabili nad nedolžnimi stranišnimi ročaji za papir. S tem so naredili lepo „uslugo“ naši slovenski skupnosti. Moramo res vedno pokazati, da se ne znamo obnašati? Potem se pa še čudimo, če nas domačini gledajo postrani. Tistim, ki so ali ki je to naredil, moram povedati, da si je dal kaj žalostno spričevalo; umazal pa je nas vse, večino, ki je bila vesela in hvaležna za lepo prireditev. Upam, da je bil to samo spodrsrljaj in ne namerno narejena škoda. Saj smo ročaje lahko nadomestili in plačali, dobro ime in zaupanje pa ne bosta tako hitro vrnjena; dolgo bo ostal neprijeten prizvok.

Druga prireditev je bila 6. decembra: *Miklavž* je z veseljem obdaril vse otroke. Vseeno pa ga je malo skrbelo, kako bo, ker so se mnogi „pozabili“ prijaviti. Res Miklavž veliko ve, vsega pa le ne in zato že zdaj prosi, da se drugo leto pravočasno javite. Ugotovili pa smo lahko, da je ta dobri mož še vedno dobrodošel, saj so otroci pridno sodelovali in s svojimi odgovori spravili dvorano v prijetno razpoloženje.

Miklavž je obiskal tudi otroke v Darmstadtu in Mainzu.

V adventu (drugo nedeljo v mesecu) pa smo imeli srečanje in si ogledali nadaljevanje filma *Bernardkina pesem*. Žal je bil obisk zelo slab, čeprav nas je bilo pred tem pri maši kar lepo število. Le kdaj se bomo zavedli, da nas taka srečanja zbližujejo in delajo močne? Morda bo pa božič prinesel spet malo streznitve!

BAVARSKA

● *Blagoslovitev našega novega župnišča v Münchnu* 21. novembra in naslednji dan ponovitev *zlate maše g. škofa Leniča* — oboje je bilo v tem delovnem letu vrh življenja in delovanja naše fare. Česa podobnega tudi leta nazaj nismo imeli.

Blagoslovitev župnišča je imela prosvetni program, verski del in kosilo.

Prosvetni program. Župnik je pozdravil goste, član župniškega sveta g. Jure Terseglav je kratko orisal strukturo fare in smeri njenega delovanja, ljubljanski nadškof je povedal nekaj besed, na koncu pa je spregovoril še münchenski kardinal. Vmes so peli najprej mali otroci, potem vsi otroci farnega predšolskega in šolskega tečaja, nato zbor, končno vsi skupaj. Petje je vodil slovenski župnik iz Augsburga g. Jožko Bucik, posamezne točke je pa povezoval in vsebino pesmi v nemščini napovedovala ga. Marjana Bolčina. Ljubljanski nadškof se je münchenskemu zahvalil za novo hišo, münchenski je pa poudarjal misel, da v Cerki ni in ne sme biti tujcev, da smo vsi bratje in sestre.

Verski del, blagoslovitev v ožjem smislu, se je začel v kapeli z molitvenim bogoslužjem, med katerim so najprej zbor, potem pa vsi skupaj peli slovenske verske pesmi. Obred je vodil kardinal Wetter. Sredi molitev je odšel blagoslovit hišo, po vrnitvi pa sklenil bogoslužni obred.

Sledile so agape, bratska pojedina. Otroci so dobili s seboj domov vrečke s pecivom, ki so ga napekle naše dobre mame, pevski zbor si je privezoval dušo z narezkom in dobro kapljico v pevski sobi, osemnajst gostov je pa uživalo božje darove v obednici. Pri tem ne gre nikakor pozabiti petih žena, ki so se pridno vrtele v kuhinji, da je bilo kaj za pod zob. In je bilo kaj in dobro! Tudi je treba omeniti matere, ki so napekle domá pecivo za goste in ga prinesle na praznik. Neka družina je za to priložnost darovala za goste steklenico domače silivke, stare petnjast let. Štiri dekleta v narodnih nošah so gostom stregla, dva fanta, prav tako v narodnih nošah, sta pa točila vino. Gostje niso mogli prehovati slovenske kuhinje.

Tako se je praznovanje lepo odvijalo, čeprav so nekatere nemške šole za tisto soboto zahtevale, da pridejo otroci k pouku. Na naš praznik jih je prišlo čez 60 in so lepo zapeli. Posebej je treba pohvaliti tudi pevski zbor.

Z blagoslovitve novega slovenskega župnišča v Münchnu: na levi del pevskega zbora, na desni del predšolskih in šolskih otrok naše ga tečaja.

Čeprav je bila po odličnosti gostov blagoslovitev enkratni dogodek v zgodovini naše fаре, je bila pa ponovitev zlate maše škofa Leniča naslednji dan v cerkvi Sv. Duha po svoji slovesnosti in domačnosti obenem nekaj nepopisno lepega. Polna cerkev ljudi, škof s somaševavcema, deset ministrantov, pevski zbor pa škofova beseda in molitev in petje navzočih — vse je bilo prelepo. V imenu färe je skraja škofa pozdravil župnik, škof pa je v svojem govoru omenjal praznik Kristusa Kralja, pozival farane, naj imajo novo župnišče za svoj skupni dom vere in slovenstva, in orisal svojo življenjsko pot, ki ni bila lahka (dve leti in dva meseca je prebil v samici, vsega skupaj v ječi pa več

kot osem let) — marsikdo se je vprašal, kdaj mu bodo popravili to krivico, saj je bil zaprt po nedolžnem — nad vse skupaj pa je postavil misel, da je vse v življenju milost. Menda ni ostalo nobeno oko suho, ko je govoril o svoji materi, ki jo je zgubil v otroških letih, in o očetu, ki mu je umrl nekaj let zatem. Vsi smo imeli vtis: ta škof je spoznavavec za Kristusa in Cerkev, nihče ga ni zlomil, čeprav so to močno poskušali. In to je tisto, kar pri njem poleg prijetnega, prijaznega in dobrodušnega značaja vsi tako zelo občudujemo: njegovo nezlomljivo zvestobo veri in Cerkvi. Ko smo na koncu maše vsi zapeli mogočno pesem Marija skoz življenje, je cela cerkev stala in pela iz polnih pljuč,

kar pri nas sicer ni tako običajno. Čisto jasno je bilo, da smo hoteli s tem slavljenju izraziti svojo globoko zahvalo za vse trpljenje, ki ga je v življenju v službi Cerkve prestopal, za vse delo, ki ga je opravil, pa ne nazadnje za njegovo žrtev, da je kljub temu, da od težke operacije še ni povsem okreval, hotel priti k nam in med nami ponoviti zlato mašo.

Ta dva dneva, 21. in 22. november, nam bosta ostala še dolgo v spominu. Da ne bosta prišla v pozabo, bomo vsako leto na praznik Kristusa Kralja obhajali naše farno žegnanje.

V imenu vse färe se tisti, ki uradno nosimo odgovornost zanjo, iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste ka-

Na levi ljubljanski nadškof Šuštar, münchenski kardinal Wetter in ljubljanski pomožni škof Lenič v kapeli slovenskega župnišča v Münchnu, na desni prizor s tamkajšnjega miklavževanja.

kor koli prispevali, da je praznovanje tako uspelo! Bog Vam vsem tisočkrat povrni!

● **Miklavževanje** je tudi že za nami. Bilo je kakor vsako leto, domače, prisrčno, veselo, posebno mali otroci so doživeli svoj praznik. Sveti Peter in sveti Anton sta spet odigrala svoj prizor, pri čemer jima je pomagalo sedem angelov. Nebeški ključar je bil pozabljiv — apno! — vloga je bila taka, sveti Anton pa nagajiv. Otroci so živahno sodelovali, tako z vzkliki „Seveda!“ kakor z Miklavževimi pesmijo in s staroslovensko Na mnogaja ljeta! Svet Miklavž se je v govoru spomnil blagoslovitve novega župnišča, pa tudi je posegel z besedo v življenje navzočih otrok. Hotel je, da to pot otroci njega sprašujejo, večjim pa je zastavljal dvoumne uganke, s čimer je navzočim podaril nekaj od svoje dobrotne hudomušnosti. Razdal je čez sto vrečk, tako da je bilo vse sladko in dobre volje.

nizozemska

Na prošnjo Sv. Barbare je sv. Miklavž lepo obdaril našo mladež do 12. leta. To je bilo veselja, pa tudi solzic... „Škrjančki“ so s pesmijo in plesom pokazali, česa so se naučili v slovenski šoli.

„Škrjanček“ živi že 15 let. Ima redno slovensko šolo, ki jo z veliko potrpežljivostjo in zvestobo vodi g. Ad Hamers, Holanec po rodu, a Slovenec po srcu... Kot pater Teotim nekoč. Okrog 15 učencev redno prihaja v šolo.

Slovensko tedensko šolo imajo tudi starejši. Najmlajši ima 17, najstarejša pa 68 let. Vodi jo neutrudljivi in vedno nasmejani g. Slavko Strman. Ima okrog 20 učencev. Nekateri med učenci so Holandci, družinsko povezani s Slovenci. Lep dokaz odprtosti in bratskega razumevanja med narodi.

Slovenska folklorna plesna skupina šteje okrog 50 članov. Tudi ti imajo redne tedenske vaje. Vodita jih g. Mici Michon in g. Leon

Strman. Oba se z veseljem žrtvujeta za to ugledno skupino.

Mešani pevski zbor Zvon ima okrog 53 članov. Z veliko strokovnostjo in ljubeznijo ga vodi g. Toni Kropivšek. Tudi Zvon ima redne tedenske pevske vaje.

Smo majhni, pa smo gosti. Izredno veliko kulturne dejavnosti je med nami. Imamo upanje, da slovenstvo na tem področju še ne bo umrlo. Iskrena zahvala vsem, ki sodelujejo na katerikoli način. Posebno zahvalo dolgujemo holandskim sodelavcem.

Martinovanje. — Zveza vseh naših skupin je 14. 11. 1987 priredila martinovanje. V okviru SIM, ki jo je zastopal njen predsednik g. Mitja Vošnjak, je za prosto zabavo skrbel ansambel Ivana Ruperja iz Škofje Loke z odlično pevko go. Stanislavo Boniseгна.

Naši ljudje in domačini so imeli prijeten večer.

SIM je ob tej priložnosti g. Adu Hamersu podelila častno diplomo: „Za zasluge pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture“. Čestitamo!

Naše skupine v Holandiji imajo precej redne stike s SIM. Potrebujejo zaledje. Alternative v domovini niso imeli. Toda mi smo kristjani. Mi naj bi bili solidarni s kristjani v domovini in po svetu. Ta problem naši dobro čutijo, zato naglašajo, da s SIM sodelujejo samo na kulturnem področju. Kdor pa pozna mišljenje in prakso partije, ne bo brez pomislekov. Ti problemi so doma dolgo bili tabu, a sedaj niso več. O „avantgardnosti“ partije sedaj doma zelo kritično razpravljajo. Tudi vplivni komunisti. Cerkev, mladina, da, mladina, izobraženci in celo nekateri partijski vidijo, da je izhod iz težke krize v naši družbi mogoč samo v poštenu DEMOKRATIZACIJI. Naš narod potrebuje SODELOVANJA in PRIZNANJA vseh ljudi dobre volje.

Želimo, da bi o tej za slovenski narod izredno važni problematiki začeli resno razmišljati tudi na SIM.

Če so zastopniki SIM uspeli s svojo prijaznostjo in uslužnostjo z našimi ljudmi skleniti prijateljstvo,

bo to naši skupni stvari samo koristilo.

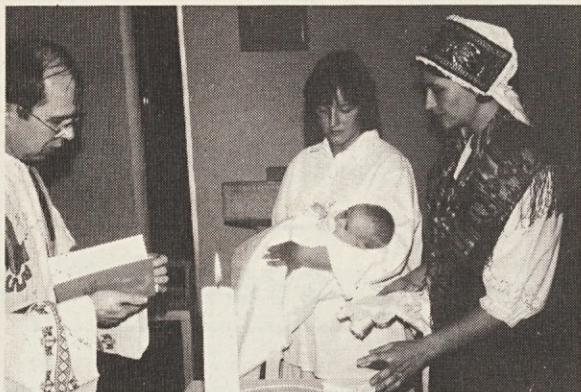
Ni dvoma, SIM, za katero bo v njeni skrbi za Slovence na tujem stal solidarno ves narod, bo najuspešneje opravljala svoje plemenito poslanstvo.

švedska

Smaland, po naše bi se reklo Ma-la dežela, se imenuje švedska pokrajina južno in vzhodno od Jönköpinga. Ni ravno tako majhna, kakor bi sodili po imenu. 250 km je z enega konca do drugega. V njenem glavnem mestu, v Jönköpingu, imamo slovensko mašo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dopoldne. Na vzhodnem robu dežele, v Nybroju, pa bo odslej vsaka dva meseca, kakor bo pač čas dopuščal. Na vsem tem področju so le tri katoliške župnije: Jönköping, Växjö in Kalmar. Skoraj v vsakem mestecu te prostrane pokrajine sta po ena ali dve slovenski družini, in večinoma imajo daleč že k švedski maši, k slovenski še bolj. Ko smo se na drugo adventno v Jönköpingu po slovenski maši pomenkovali med seboj, sta tako Kakerjeva dva iz Värnama kakor tudi Mezgeceva iz Sävsja hvalila prizanesljivo zimsko vreme tistega dne, ki jim ni delalo preglavic na cesti. Eni in drugi imajo do maše kar 60 km, zato morajo na obe strani prevoziti celih 120 km.

Štiri mesece stara Kakerjeva Jonna Maria pa še ni preveč navdušena nad takimi nedeljskimi izleti, zato smo 8. novembra v soseščini njenega doma v Värnamu od protestantske župnije zanjo najeli Marijino cerkev. Tam je bila po zakramentu sv. krsta slovesno sprejeta v družino božjih otrok — v Cerkev. Pridružujemo se veselju Kakerjeve družine ter čestitamo mamic in očku, mali Jonni Mariji pa želimo čvrsto rast v milosti, ki jo je prejela 8. novembra.

Župnik Paul iz Växja mi je večkrat rekel, naj obiščem družino Za-

Jonna Maria v naročju svoje mame Kristine pazljivo spremlja svoj krst (zraven botra, mamina sestra Maja, v narodni noši).

goranskih. Rad pribije: „Jože Zagoranski je moja desna roka pri pastoralnem delu v župniji.“ Je član cerkvenega in župnijskega sveta ter voditelj starševskega veroučnega krožka. Tiste zadnje sobote v novembru, ko sem bil tam, je bila vsa njegova družina ves dan zaposlena pri cerkvi z božičnim bazarjem. Jože je na Švedskem že od 1966. leta in s svojo družino že 12 let biva v svoji lični hiši na robu mesta. Mladost je preživel v Mariboru in deloma v Halozah, od koder je njegova mama. Eden od očetovih prednikov je bil doma iz Poljske, o čemer pričča njegov tipično poljski priimek. Žena Zora je iz svojega rodnega Podžumberka prinesla veliko mero pristne katoliške odprtosti, saj tam v pravem ekumenskem razumevanju in slogi žive skupaj pravoslavni in katoličani rimskega ter grškega obreda. Hčerki Susan in Anna Maria hodita v drugi letnik gimnazije, in kar zadeva župnijsko delo, ne zastajata za starši. Obe poučujeta verouk in mlajša Anna Maria je predsednica VUK-a (društva mladih katoličanov Växja).

GÖTEBORG

4. decembra zvečer so göteborgski veroukarji s kratko igrico pokazali najmlajšim, kako je treba pričakati Miklavža. Bili so sicer v zadregi, da so od Miklavža toliko zahtevali zase, a nastopali so korajžno in slovenska beseda jim je tekla jasno pa tudi še dokaj glasno. Kljub temu, da druga generacija slovenskih priseljencev hitro odrasča, ima Mi-

klavž v Göteborgu še zmeraj dosti dela. Pripraviti je moral 28 paketov.

švica

Škofov obisk pri Slovencih. — Konec oktobra, ko je bil novembrski KAŽIPOT (mesečna oznanila) že zunanaj, smo po maši zvedeli, da nas bo v soboto, 28. novembra, v Baslu obiskal baselški škof dr. Otto Wüst. Hitro smo se zmenili, kdo bo še koga obvestil, pa tudi, kdo bo kaj pripravil. Napovedana sobota je hitro prišla, s tem pa že četrto srečanje krajevnega škofa s Slovenci v baselški škofiji. (V drugih škofijah se to menda še ni zgodilo.)

Glavna točka srečanja je seveda bilo mašno bogoslužje, ki ga je vodil g. škof, z njim pa je somaševal naš duhovnik p. Damijan. Po začetni pesmi je g. škofa pozdravilo dekle v narodni noši in mu izročilo šopek nageljčkov. Škof je nato v mašnem uvodu pozdravil navzoče, izrazil veselje nad srečanjem z nami, se zahvalil vodstvu misije za dušnopastirsko skrb in pohvalil narodne noše. V pridigi pa je ob nedeljskem evangeliju predvsem poudarjal zelo važno in potrebno lastnost — čuječnost. Omenil je zlasti dva vidika: čuječnost kot stalno pripravljenost na Gospodov prihod z življenjem iz vere, in živo pričevanje (zgled) čuječnosti, ki ga je sam doživel ob vnetem sodelovanju (petju) ogromne množice vernega ljudstva v Ljublja-

ni na dan škofovskega posvečenja sedanjega ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Alojzija Šuštarja (13. apr. 1980). Pri tem je nekajkrat po slovensko ponovil besedo iz evangelija: „Čujte!“

Po maši smo se zbrali v okrepčevalnici župnijskega doma, kjer sta med skrbno pripravljenim okrepčilom prišli na vrsto še zdravica in izročitev „slovenske“ košare g. škofu. Tamkajšnji župnik in dekan A. Cavelti pa je z veseljem povedal, da smo pri njem vedno dobrodošli.

Ob škofovem slovesu nas je navdajala zavest, da smo povezani s krajevno Cerkvijo, obenem pa hvaležnost do g. škofa za njegov obisk in do vseh, ki so nam pripravili ta prijeten večer.

Martinovanje. — Zopet je prišel sv. Martin, ki je naredil „iz mošta vin“. Zato je v Biberistu pri Solothurnu bilo na 2. novembrsko soboto običajno vsakoletno MARTINOVANJE. V veseli večer sta doslej najštevilnejše udeležence popeljala kvartet Kranjci in folklorno-plesna skupina Encijan, nato pa je za dobro razpoloženje skrbel ansambel Metalurg iz naše dežele Slovenije. Veselje in razigranost ljudi sta se polegla šele ob obvezni uri slovesa in odhoda domov. Bržkone bodo drugo leto spet radi prišli, tako kot doslej. — Hvala prirediteljem in nastopajočim!

Miklavževanje. — Dobro je, da ima Miklavž vsaj bilokacijo. Zahvaljujoč temu je bilo miklavževanje istočasno v Zürichu in Solothurnu in sicer na nedeljo, 6. decembra, začeniši z mašo ob 15. uri. Kot ponavadi so zlasti otroci prišli na svoj račun. So se pa tudi dobro odrezali, ko so razkazovali Miklavžu svoje znanje. Manjši otroci so s svojimi recitacijami in pesmicami spravljali ljudi v dobrohoten smeh, večji pa — zlasti nekatera dekleta v Zürichu — zbuiali resno poslušanje in ponos, da slovenska pesem še živi tudi med mladino. Zato je želja iz pesmi o vinski trti umestna tudi tu: „Sam Bog ji daj še zanaprej obilen sad roditi!“

slovinci ob meji

KOROŠKA

V Št. Jakobu v Rožu so 8. nov. organizirali dan starih. Po maši so se zbrali v farni dvorani. Najprej so nastopili najmlajši iz vrtca v Št. Petru. Šolska mladež je pela in pripravila prizorček. Nato sta nastopila pevka z zbora iz Št. Jakoba in Podrožce. — V nedeljo, 16. nov., so v Wernbergu volili predsedstvo delovne skupnosti katoliške mladine. Izvoljena sta bila dva nemško govoreča Korošca. Slovenski kandidat Štefan Kramar pa ni dobil dve tretjini glasov in ni bil izvoljen. Nekateri nemški delegati mu niso hoteli dati svojega glasu. Ali je tako zdržanje v smislu škofijske sinode? Ali ni to dokaz, da tudi med katoliško usmerjenimi ljudmi drugega jezika ni potrebne strpnosti v uradni cerkveni organizaciji kot je KA? Po sv. Pavlu v Cerkvi ni ne Juda, ne Grka, ne Rimljana! — Upokojeni ravnatelj slov. gimnazije v Celovcu, dvorni svetnik dr. Pavel Zablatnik, je v novembru praznoval 75-letnico življenja. — Na god zavetnice cerkvene glasbe je v kapeli šolskih sester v Št. Petru v Rožu škofijski kancler msgr. Krištof blagoslovil nove orgle. Po blagoslovu je sledila „Cecilijanka“. Nastopilo je devet cerkvenih zborov iz Roža in Gur. Pripravil jo je prof. Jože Ropitz. — Za novega predsednika Sodalitete slov. koroških duhovnikov je bil izvoljen in od škofa potrjen župnik iz Galicije g. Valentin Gotthard in nadomestil dolgoletnega, a sedaj bolehnega g. Avgušтина Čebula. — Po prizadevanju Heimatdiensta so vodstva vseh treh v koroškem parlamentu zastopanih strank sprejela „pedagoški model“, ki predvideva ločene razrede za k slovensčini prijavljene otroke. Ta model bi ustrezal takoj po plebiscitu, ko je bilo prebivalstvo na južnem Koroškem izvečine slovensko, po germanizaciji za časa Hitlerja in

v drugi republiki pa pomeni smrt za slovensko manjšino. — Ljubljanski nadškof dr. Šuštar je v posebnem pismu prosil krškega škofa Kapellarija, naj posreduje, da slovenska manjšina na Koroškem ne bo izpostavljena novim obremenitvam ob tristrankarskem dogovoru. Odgovor škofa Kapellarija nikakor ne zadovoljuje, ker ne uvidi, da gre pri dogovoru za kršenje naravnega božjega prava in prepušča rešitev državnim oblastem. — Dogovor treh strank o šolstvu je povzročil veliko protestov ne le med Slovenci, ki so en dan zasedli deželno palačo, temveč tudi med nemškimi Korošci. Protestiral je rektor celovške univerze, razne katoliške organizacije, socialistična mladina. O vsem bo končno odločal Dunaj.

GORIŠKA

Goriška Zveza slov. katoliške prosvete je v Katoliškem domu v Gorici pripravila dvoje predavanj o kardinalu Missiji. Predavala sta dr. Humar in dr. Drago Klemenčič. — Ista Zveza je priredila „Cecilijanko“, ki je bila posvečena Lojzetu Bratužu za 50-letnico smrti in Mirku Fileju za 25. obletnico smrti. Nastopilo je 20 zborov: v soboto, 21. nov., 10 in v nedeljo, 22. sept., spet 10 zborov. — Ob 50. obletnici Bratuževe smrti sta izšli dve njegovim pesmarici. Prva obsega cerkvene pesmi, druga pa „Kraguljčke“ in svetne kompozicije oziroma priredbe ljudskih pesmi. Pesmarici so predstavili 20. nov. v Kat. knjigarni v Gorici. — Msgr. dr. Franc Močnik, stolni kanonik, ravnatelj slov. Alojzijevišča v Gorici, nekdanji gimnazijski profesor in gonilna sila slov. dušnega pastirstva v Gorici, je obhajal 80-letnico življenja. Še vedno delavnemu duhovniku čestita tudi „Naša luč“ ob visokem življenjskem jubileju. — Nadškof Battisti in nadškof Šuštar sta 29. nov. blagoslovila prenovljeno cerkev v Ukvah v Kanalski dolini. Popoldne istega dne sta blagoslovila prenovljeno kapelo v hiši šolskih sester v Žabnicah. — Knjižna zbirka goriške Mohorjeve družbe za leto 1988 vsebuje tele knjige: Koledar 1988, Zora Piščanec: Pesnik zelene pomladi, Saša Martelanc: Veter iz

ljubih daljav in Primorski slovenski biografski leksikon (3. knjiga, 2. snopič).

TRZAŠKA

Pred dvema leti je oblast zaprla župnijsko dvorano na Bazovici, ker ni odgovarjala novim predpisom proti požaru. V nedeljo, 22. nov., so pa prenovljeno dvorano spet odprli. Prenovitev je veljala 130 milijonov lir. — Sredi novembra je tržaški škof Bellomi opravil pastoralni obisk v tržaški župniji Rojan. Obisk je trajal štiri dni. — Cerkevni pevski zbor iz Sv. Križa pri Trstu je posnel kaseto z božičnimi pesmimi. Vseh pesmi je 14. — V Koroških pri Miljah so v cerkvi sv. Barbare ob njenem godu blagoslovili nov križev pot, delo slikarke Lize Hribar. — Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu je 29. nov. priredila Zborovsko revijo. Nastopilo je 13 zborov iz Tržaškega ozemlja. Koncert je bil letos izjemno v župnijski dvorani pri Sv. Mariji Veliki. — 27. nov. je preteklo 10 let, odkar je bil tržaški škof Bellomi v Veroni posvečen v škofa, 8. dec. pa 10 let, kar je škofijo prevzel.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Avstralski slovenski verski mesečnik Misli prinaša v mesecu novembru matico mrtvih. V enem letu je odšlo v večnost 98 rojakov. Dodaja še 9 mrtvih, ki so umrli prej, in niso bili všteti v matico mrtvih leto prej. — V Kewu (Melbourne) so se 24. oktobra srečali nekdanji stanovalci Baragovega doma na družabnem srečanju. Veliko jih je prišlo z družinami. Karantanija je igrala domače pesmi. Društvo sv. Eme je pa poskrbelo za postrežbo. — Baragova knjižnica v Kewu deluje že 10 let. P. Tone je pripravil spominsko proslavo z recitacijami iz slovenske knji-

ževnosti in s petjem. Seveda so pripravili tudi razstavo slovenskih knjig od Trubarjeve biblije do knjig sedanjega časa. Proslava je navdušila navzoče. — Na dvorišču Baragovega doma so postavili streho. Tam bodo imeli tudi polnočnico in druge prireditve v primeru, da je dvorana oziroma cerkev premajhna. — Igralska skupina pri sv. Rafaelu v Merrylandsu (Sydney) je postavila na oder Jurčičevo dramo „Domen“. Prva predstava je bila 24. oktobra. Zaradi hudega neurja je bila bolj pičlo obiskana. Ponovili so jo 21. novembra. — Za delo med sydneyjskimi Slovenci se je javila sr. Francka Žizek, stara 30 let. Čim bo dobila potrebno vizo bo prišla v pomoč sr. Hilariji. — V farni dvorani je imel 31. oktobra predavanje o razvoju slov. jezika g. Leon Krek. Predavanje sta organizirala Slov. akademsko društvo in literarni in umetniški krožek SALUK. — Neznani vandali so bili na delu na Rookwoodskem pokopališču. Oskrunili so tudi nekaj slovenskih grobov ter razbili marmornati križ. — Pri sv. Družini v Adelaidi so na misijonsko nedeljo zbirali pri maši darove za naše misijonarje. Po maši so pa imeli še dobrodelno prireditev, katere dobiček so prav tako namenili misijonarjem. — Mašno slavje na drugo novembrsko nedeljo so oblikovali mladi. Razmišljali so o duhovnosti in o življenju po veri. Iz podanih misli je lahko vsak udeleženec dobil kako misel zase.

ARGENTINA

Narodni delegat slovenskega dušnega pastirstva v Argentini dr. Alojzij Starc je dobil častni naslov papeškega prelata. — V Slovenski hiši v Buenos Airesu so 31. oktobra proslavili Slovenski narodni praznik (29. oktober) in praznik slovenske zastave. Proslava je bila posvečena dr. Janezu Evangelistu Kreku ob 70-letnici njegove smrti. Zahvalno mašo je daroval prelat dr. Starc. V dvorani je sledila akademija. Glavni govornik je bil dr. Vinko Brumen, ki je govoril o Kreku in Majniški deklaraciji, ki so jo Slovenci izvedli tudi pred 70 leti. — Tudi v Bariločah so se spomnili slov. narodnega prazni-

ka na sam dan 29. oktobra. Poleg Slovencev so se zbrali tudi Avstrijci, Italijani, Madžari in Rusi v centru Bariloč v spominskem parku. Navzoči so bili predstavniki občine, radia in televizije. Najprej so razvili slovensko in argentinsko zastavo. Govoril je dr. Vojko Arko. O proslavi sta poročala radio in televizija. — V Berazateguiju so 25. oktobra proslavili obletnico doma, združeno z Mladinskim dnem. Mašo je daroval msgr. dr. Starc. Po maši so bila športna tekmovanja in kulturni program. Sledila je prosta in vesela zabava. — Slovenska pristava v Castelarju je v nedeljo, 18. oktobra, praznovala jubilejni 20. pristavski dan. Somaševanje je z dr. Starcem in prof. Bergantom vodil msgr. Reven. Prvi del akademije je bil posvečen materam, saj je bil v Argentini ta dan Materinski dan. V drugem delu je imel programski govor inž. Andrej Grohar, nakar je sledila spevoigra Kovačev študent. — Nad 100 bariloških Slovencev se je udeležilo izleta k jezeru Mascardi na začetku patagonske pomladi. Pripravili so najprej mladinsko kulturno prireditev, nato mašo, potem je sledil „asado“ (na ražnju pečeno meso). Mladina je odšla k jezeru na kopanje ali ribolov, stari so pa ob prijetnem pogovoru preživeli popoldan. — Argentinski Slovenci so pripravili na praznik Kristusua Kralja II. Katoliški shod. Prvi se je vršil leta 1984. Namen takšnega shoda je nakazati smernice za bodočnost. Glavni govornik na shodu je bil dr. Marko Kremžar. Peli so združeni mladinski zbori.

KANADA

Letovišče slovenskih župnij v Torontu je bilo dobro obiskovano. Tam so se vršile razne prireditve: telovska procesija, Katoliški dan, Slovenski dan, Baragov dan in Športni dan. — Letošnje romanje v Middland je bilo posebno slovesno. Z nadškofom koadjutorjem dr. Ambrožičem je somaševalo veliko duhovnikov, med njimi g. Ludvik Ceglar iz Brazilije, dr. Krašovec iz Slovenije. Cerkev menda še nikoli ob romanjih ni bila tako polna. — Torontske Slovence je obiskal v sep-

tembru župnik iz ljubljanskih Žal g. Tone Rojc; novo cerkev Vseh svetih so nedavno odprli. Seveda so svertiki radi za novo cerkev darovali. V župniji Marije Brezmadežne so zbrali 10.000 dolarjev. — Baragov dan je bil 30. avgusta na letovišču. O Baragi je pridigal župnik pri Mariji Brezmadežni, g. Kopač. Peli so Fantje na vasi. Prikazali so tudi eno od slik iz slušne Rebulove igre o Baragi. — V šolo pri Mariji Brezmadežni se je prijavilo 125 otrok. Poleg tega je še en tečaj slovenščine za odrasle z 20. prijavitelci. — V Montrealu so 19. julija priredili Slovenski dan. Vodilo je bilo Marija in Slovenci. Pevski cerkveni zbor je zapel več Marijinih pesmi, dve folklorni skupini sta predvajali slovenske plese. Za zaključek je bila prosta zabava. — Romanja montrealskih Slovencev v Rigadu se je udeležilo 275 rojakov iz Montreala. — Župnija Lurške Matere božje v Winnipegu obhaja 25-letnico delovanja. Za začetek slavja so organizirali romanje v Cook' Creek v Manitobi. Tam je lurška votlina, kjer so se ljudje popoldne zbrali.

ZDA

V Necedah (Wisconsin) je 10. oktobra umrl duhovnik ljubljanske škofije Ignacij Brglez v 77. letu starosti. Bil je najprej frančiškan, pa je zaprosil za prestop za svetnega duhovnika. Okupator ga je pregnal iz Nove Oselice. Med vojno je veliko slovenskih knjig spravil na Primorsko. Fašisti so ga večkrat pretepli. Tudi nova oblast ga je zaprla, a je iz Kočevskega ušel v Avstrijo in od tam v Ameriko. Bil je srčno dober, a nemiren duh. — V Mountain Iron je za srčno kapjo umrl 6. novembra duhovnik ljubljanske nadškofije g. Janez Dolšina, rojen v Podsmrečju pri Velikih Laščah leta 1909. Leta 1934 je postal duhovnik in kaplanoval po raznih župnijah, nazadnje v Šenčurju, odkoder so ga Nemci pregnali. Zaradi njegovih organizacijskih sposobnosti ga je msgr. Škerbec vzel za tajnika karitativne organizacije v pomoč beguncem. To delo je opravljal ves čas okupacije. Leta 1945 se je umaknil v Italijo in prišel v Rim, kjer je postal tajnik

izzivi in odzivi

(nadaljevanje s 6. strani)

ko škofovsko konferenco. Po cerkvenem pravu ni ovir, je ugotavljal predavatelj. Če bi do tega prišlo, bi to pomenilo povečanje samostojnosti Cerkev na Slovenskem. To bi podprlo tudi narodno zavest. To pa vsekakor ne bi pomenilo manj sodelovanja z ostalimi škofovskimi konferencami v Jugoslaviji. Prav gotovo je čas, da postavimo svoje samostojne ustanove.

K predavanju dr. Antona Stresa o miru in pravičnosti se je zgrnilo največ (kar 1500) poslušavcev. Predavatelj je poudaril, da moramo kristjani pogumno nastopiti povsod kot javni zagovorniki vrednot, bodisi verskih bodisi splošno človeških. Zavzeti moramo stališča, ki se nanašajo na družbena, javna in politična vprašanja. Cerkev ima svoj moralni nauk, ki ima pravico do javnega zagovora. Cerkev ne nastopa s prisilo, ampak vse gradi na moči moralnega prepričevanja. Videti v tem boj za oblast je pristransko. Verska svoboda je merilo vseh drugih svoboščin.

V Cerkvi na Slovenskem se le počasi uveljavlja koncilsko mišljenje, je ugotavljal Matjaž Puc. Cerkev smo vendar vsi verniki, ne samo duhovniki, redovniki in škofje. Verniki smo premalo izobraženi in se premalo zavedamo svojega mesta v življenju Cerkve. Ne smemo več deliti življenja na tisto, ki se dogaja v cerkvi, in na drugo, ki je

Slovenskega socialnega odbora v Rimu. Tisočem tedanjih beguncev je pomagal. Leta 1948 je prišel v ZDA in sicer v Minnesoto v škofijo Duluth. Tam je zgradil dve cerkvi, župnišča, šole in bil eden od najuglednejših tamkajšnjih duhovnikov. V Duluthu ga je pokopal škof ob asistenci 50 duhovnikov. Tam počiva dosti slovenskih misijonarjev, ki so pod Baragovim vplivom prišli tja.

v ostalem javnem življenju. Letošnja sinoda škofov o laikih je spet poudarila pomen temeljnih živih občestev, ki so kvas Cerkve.

Beograjski nadškof dr. France Perko je govoril o sožitju narodov in s tem kultur, veroizpovedi, običajev, ... Svetovna človeška skupnost je sestavljena iz raznolikosti, ki je od Boga hotena. Kristusovo odrešenje prinaša človeku sožitje z Bogom, kjer smo v vsej svoji različnosti ena sama božja družina. Za kristjana je tako možno samo eno pravno načelo: dobro je vse, kar ljudi povezuje. Sleherna ideologija, ki oživlja nasprotno, je zla. Namesto revolucije, ki označuje nasprotnike za sovražnike, smo kristjani za civilizacijo ljubezni. Druga zahteva je spoštovanje človekove osebnosti in njegovih temeljnih pravic. Krščanstvo je nekoč premalo odločno označilo družbeno zlo, komunizem pa pozablja na boj proti človekovemu osebnemu zlu. Sožitje je mogoče le tako, da ohranimo svojo enkratnost in spoštujemo drugačnost drugih. Kristjan najdeva moč za to

v molitvi. Tudi ne smemo biti nestrpno zaverovani v svoj prav. „Katoliški“ pomeni odprt za vse. Osebnost pa zvest Kristus. Bojmo se grehov opuščanja dobrih del in nerazumevanja, je sklenil nadškof Perko.

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

kratičnega zakona že dve številki revije Celovski Zvon (15. in 16. št.) ležita v skladišču Mohorjeve tiskarne, ker ne moreta v Slovenijo.

Pomembna slovenska knjižna prirediteljica pa je dobila žalosten epilog na petkovo jutro, ko so ob 3. uri 45 minut v sobo št. 421 hotela Turist v Ljubljani, kjer je tisto noč prenočeval lektor Mohorjeve založbe in tajnik revije Celovski Zvon, sicer pa tudi član slovenskega kluba PEN in Društva slovenskih pisateljev, Vinko Ošlak, vdrl trije možje, oblečeni v miličniške uniforme, in brez legitimiranja ali naloga za preiskavo opravili preiskavo in postavili nekaj vprašanj, ki so se nanašala na obisk knjižnega sejma.

NEDELJA, Celovec, 29. nov. 87/5.

ocvirki

ODLIKOVANJE ZA MILIJARNEGA GOLJUFA

V začetku septembra je bil prijet generalni direktor bosanskega kmetijskega kombinata Agrokomerc Fikret Abdić zaradi težkega suma, da je Jugoslaviji pripravil z izdajanjem nepokritih menic v višini 1,5 milijarde mark največji gospodarski škandal po vojni. Medtem je bilo aretiranih več kot 30 visokih finančnih in gospodarskih funkcionarjev. Bosanski vrhunski funkcionar, ki bi moral maja prihodnje leto postati jugoslovanski državni predsednik, je — prav tako v zvezi s to afero — odstopil od vseh svojih funkcij.

V Uradnem listu SFRJ (številka 72, 6. novembra) bi lahko Fikret Abdić — ko bi prejel ta uradni list v svojo kazensko celico — bral nekaj presenetljivega in zanj veselega: kolektivno jugoslovansko državno

predsedstvo ga je odlikovalo z „redom rdeče zastave za delo“. Ta podelitev odlikovanja se je izvršila že 16. julija lani. Da so jo v jugoslovanskem uradnem listu objavili šele sedaj, dva meseca po javnem razkritju škandala in aretaciji Abdića, je mučna zadeva prve vrste, ki pa jo je možno naprtiti birokratski malomarnosti le delno.

Beograjski časopis Politika Ekspres, ki je to mučno zadevo razkril, opozarja tudi na to, da je bilo že julija lani, torej v času podelitve odlikovanja, odgovornim vrhunskim funkcionarjem v državi in partiji znano početje Fikreta Abdića, ki je nasprotovalo vsem načelom samoupravljanja. Časopis pa ne omeni tega, da je Hamdija Pozderac že tedaj pripadal kolektivnemu državnemu vodstvu, ko je prejel Fikret Abdić „red rdeče zastave za delo“, eno najvišjih jugoslovanskih odlikovanj za vzorne storitve na delovnem mestu, in pa, da je bil Hamdija Pozderac, tesno zapleten v škandal z Agrokomercem, eden njegovih najvažnejših političnih botrov.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 13. nov. 87/56.

DINAR SPET MOČNO RAZVREDNOTEN

Tik pred strogo zamrznitvijo cen za vse blago, ki jo je odredila jugoslovanska vlada, so dvignili cene za številne potrebščine in storitve za 33 do 69%. Osnovna živila kot kruh, olje in sladkor so prav tako prizadeta kot bencin, pošta in telefon ter železniške vozovnice. S temi povišanji je zrasla inflacijska stopnja sedanjih 135% ponovno za 18%.

Obenem je parlament izglasoval zamrznitev plač v vodstvenem stroju, gospodarski upravi ter pri bankah in zavarovalnicah. Zamrznitev plač za gospodarska podjetja pa je bila odklonjena, češ da želijo s tem dati zaposlenim močnejše nagibe za delo.

Dinar je bil močno razvrednoten. Ti ukrepi so del vladnega programa za reformo gospodarstva, ki ga pretresa kriza. Parlament jih je sprejel po dva dni trajajočih razpravah proti volji Slovenije in Hrvaške, ki veljata za najmočnejši gospodarski republiki.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 16. nov. 87/24.

PISATELJSKO SREČANJE V BEOGRADU

Na beograjskem srbsko-slovenskem dialogu je Kosta Čavoški predstavil svoje predloge (o ustavnih spremembah):

1. Uvajanje povsem svobodnih, neposrednih in tajnih volitev za vse organe — od občinskih skupščin do zveznih. To je nujno, kajti delegatski sistem je samo primitivna oblika nenehnega obnavljanja samozvane vladajoče elite.

2. Ukinitve z Ustavo opredeljenega monopola oblasti stranke na oblasti. Vodilna vloga katerekoli stranke je lahko samo stvar ljudskih volitev.

3. Dosledna uveljavitev načel javne odgovornosti in zamenljivosti

Te dni smo brali nadvse žalostno vest v naših časnikih. V neki delavski bajti sta se zadušila in zgorela dva otročička. Bratec in sestrice. Vzrok? Delavka, mati dveh otrok, je imela nočno delo v industrijskem podjetju.

Če bi se kaj takega ali pa podobnega zgodilo pred vojno, bi znali kot marksisti in levičarji še kako nazorno in rdeče ognjevito razložiti ta dogodek. V njem bi videli žalostno posledico kapitalističnega in razrednega izkoriščanja. Zdaj pa vidimo v mučeniški smrti dveh otrok le nesrečo in posledico neprevidnosti. In ker je tako, rečem, da smo svetohlinci, da malo takih ali podobnih na svetu.

In vendarle smo mi vsi krivi smrti dveh otrok. Zakaaj, kako je dovoljeno dopuščati delo žensk in mater v industriji in to celo v nočnem času? Delovni prostor matere je ob zibeli, otroški postelji in ob ognjišču, ki so izvir ljubezni in skrbi. Stroj ni ne za matere in ne za ženske.

Bojan Štih

TELEKS, Ljubljana, 15. okt. 87/5.

vseh z državnimi in javnimi pooblastili, zaradi škodljivih in pogubnih posledic, do katerih je njihova politika privedla.

4. Ustavna jamstva za popolno svobodo tiska brez vsakršne cenzure. Tisk, radio in televizijo morajo nadzorovati tisti, ki so na oblasti, ne morejo pa biti orodje v njihovih rokah za izvajanje lastne politike in manipuliranje z javnim mnenjem.

5. Ukinjanje zdajšnjih ustavnih omejitev osnovnih pravic delovnih ljudi in občanov. Temeljne pravice niso darilo, ki ga državna oblast po svoji volji ali samovolji daje ali pa ne podanikom.

6. Ustavno in zakonito določanje pravic do združevanja v neodvisne sindikate, pravica do štrajka. Uradna zveza sindikata je v glavnem zdrsnila na transmisijo vlada-joče Partije.

7. Zagotavljanje dejavne sodne zaščite osnovnih pravic in svoboščin.

Kot je razvidno, se ti predlogi v glavnem ujemajo s tistimi, ki jih je posredovalo Društvo pisateljev Slovenije.

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/26 in 27.

KDO JE V SLOVENIJI SUVEREN?

Prvi člen ustave (SR Slovenije) pravi, da je SRS država, ki temelji na suverenosti slovenskega naroda in na suverenosti delovnega ljudstva Slovenije oziroma na oblasti delavskega razreda.

V Sloveniji (je) hegemon delavski razred, kar je mogoče razumeti na dva načina:

1. da je hegemon, torej nosilec oblasti in edini resnično suveren le tisti del slovenskega naroda, ki ga je mogoče opredeliti z oznako delavski razred, torej del naroda in ne narod v celoti, ali,

2. da je v Sloveniji hegemon, se pravi nosilec oblasti in tako res-

nično suveren nacionalno neopredeljeni delavski razred, pač delavski razred nasploh, ne glede na nacionalno pripadnost, in ne narod.

Iz tega sledi, da v Sloveniji ni suveren slovenski narod v celoti ali celo sploh ne slovenski narod, temveč delavski razred kot del delavskega razreda vse Jugoslavije ali celo vsega sveta.

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/36.

PROČ OD JUGOSLAVIJE?

53 % (Slovencev v Slovenskem javnem mnenju 87) ocenjuje, da bi se Sloveniji šele z odcepitvijo od Jugoslavije dejansko odprle nove možnosti razvoja, in 65,5 % se jih boji, da je slovenski jezik ogrožen.

Če je res, da mora Slovenija kar 50 % sredstev, ki jih gospodarstvo lahko namenji za akumulacijo, odstopiti nerazvitim in ob tem sama vse bolj zaostaja za razvitim svetom, je takšno stališče docela razumljivo, ne glede na to, da se je sistem zbiranja sredstev za nerazvite že zdavanj izrodil, kajti če dajavec nima pravice sam odločati, kolikšni del svojega dohodka bo namenil za pomoč, to ni več pomoč, temveč je davek.

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/36 in 37.

BOTRI

Osnovni politični problem (pri Agrokomercu) ni v tem, ali je bil mafijski „boter“ Bosanec ali ne, temveč v tem, da je bil podpredsednik predsedstva z abonmajem na najvišji položaj v državi v žepu. Kaj takega se doslej ni zgodilo še niti v Italiji, kjer je mafija doma.

Hamdija Pozderac je odstopil, kar govori o zdravih refleksih v tej družbi. Toda ni bilo slišati, da bi imenovali kako parlamentarsko komisijo, ki bi raziskovala, kako je mogoče, da je en človek zaustavil delo sodstva, policije, bančnega

**naša luč
slejkoprej ohranja
hrbtenico!**

**čim več rojakov
naj bi jo
ohranjalo!**

**pridobite
reviji novih
naročnikov!**

sistema ter državnih in partijskih organov v Bosni in Hercegovini. In koliko je nemara v visokih političnih organih še takih „botrov“?

Vse to so naši skupni politični in šele potem finančni in gospodarski problemi.

Andrej Novak

TELEKS, Ljubljana, 19. nov. 87/15.

KLIC PO DRUGI STRANKI

V Sloveniji je postal glasen klic po drugi stranki. Mladi so sprožili misel o ustanovitvi takšne stranke pri srečanju funkcionarjev mladinske socialistične zveze z zastopniki neuradnega mirovnega gibanja in gibanja za varstvo okolja. Predsednik jugoslovanske mladinske socialistične zveze Janjić je govoril o „nevarnem predlogu za uvedbo večstrankarskega sistema“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 25. nov. 87/7.

VALA STAVK NI NE KONCA NE KRAJA

Letos je 200.000 jugoslovanskih delavcev izrazilo v 1300 stavkah nezadovoljstvo z gospodarskim položajem, je poročal predsednik Zveze sindiktov Jugoslavije Hrabar. Rekel je, da se utegne Jugo-

slavija znajti pred podobno težkimi nemiri kot pred nekaj leti Poljska, če se učinkovito ne lotijo sedanje gospodarske krize.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 26. nov. 87/9.

BOSANSKI DELAVCI USTANOVILI NOVO STRANKO

Delavci železarne v bosanskem mestu Zenici so ustanovili neodvisen sindikat in celico nove KPJ. Skupina je v zvezi z Agrokomercem terjala uvedbo kazenskega postopka proti republiški vladi in partijskemu vodstvu v Bosni-Hercegovini.

Delavci, ki navajajo kot razlog za svojo iniciativo nezadovoljstvo z uradnimi sindikati, zahtevajo brezobzirno razkritje članov bosanskega državnega in partijskega vodstva, ki je bilo zapleteno v afero Agrokomerca. Dalje terjajo podporno akcijo za 13.500 zaposlenih pri Agrokomercu, ki naj bi šel na boben, in zaplembo državne in partijske lastnine, ki naj se proda, izkupiček pa razdeli delavcem.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 27. nov. 87/9.

KOROŠKI SLOVENCİ ZASEDLI POSLOPJE DEŽELNE VLADE

Okoli sto mladih, pripadnikov slovenske manjšine na Koroškem, je v Celovcu zasedlo poslopje deželne vlade in pisarno predsednika vlade. Besednik demonstrantov je rekel, da so s to akcijo protestirali proti nameri, po kateri naj bi bil na dvojezičnem koroškem področju vpeljan v osnovne šole ločen pouk za nemško in slovensko govoreče otroke. Koroški Slovenci odklanjajo to kot „politiko rasne diskriminacije“. Trenutno službujoči vladni predsednik je mirne demonstrante povabil na kavo, ni pa našel časa za pogovor z njimi.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 27. nov. 87/9.

SLOVENIJA IN JUGOSLAVIJA — ZAKAJ?

Krste Bijelić piše med drugim v Dugi:

Resnejši nesporazumi (Slovenije) z drugimi deli Jugoslavije so se začeli s slovito „turistično“ akcijo „Slovenija, moja dežela“ (v kateri so nekateri, ne ravno redki opisovavci naših razmer in težav „zaslutili“ znamenja slovenske samozadostnosti, pa tudi separatizma), vrh pa so dosegli prispevki za slovenski nacionalni program v 57. številki Nove revije in s podtaknjenim plakatom, ki je z za-

menjavo fašističnih simbolov s socialističnimi izenačil ta dva sistema. Tisto, kar se dogaja danes, je le nadaljevanje in širjenje že omenjenega „vzporednega toka“.

Nato se je pripetil „idrijski primer“, tu in tam je bilo slišati protijužnjaška gesla, nekatera javna glasila (še posebej Mladina, Nedeljski dnevnik in Tribuna) so podžigala protijužnjaško razpoloženje, Josip Vidmar se je oglasil s tezami o ogroženosti slovenskega naroda in z zahtevo, naj Slovenci naposled izoblikujejo svojo „pravo nacionalno podobo“, živčno se je

pred vrati pekla

Drugi izdaji knjige Franca Sodja PRED VRATI PEKLA je napisal Vinko Ošlak uvod, ki ga v izvlečku ponatiskujemo.

V kratkem časovnem razmaku sem prebral dve knjigi, ki obravnavata zelo podobno snov: ENAJSTA ŠOLA ANDREJA KLASA, ki jo je napisal znani predvojni komunist in današnji demokrat Milan Apih, in PRED VRATI PEKLA, ki jo je napisal slovenski misijonski duhovnik Franc Sodja.

Prva govori o zaporih v prvi Jugoslaviji, v katerih so prestajali kazen komunisti in ustaši, ki so z vsemi, tudi nasilnimi sredstvi rušili temelje takratne družbene ureditve. Druga pa govori o zaporih in prisilnih deloviščih druge Jugoslavije, v katerih so prestajali kazen katoliški duhovniki, katerih krivda je bila, da so neglede na odloke in dejanja nove oblasti izpolnjevali samarijansko dolžnost ljubezni do bližnjega.

Neznanska je razlika v položaju zapornika in zaporniškega kolektiva v eni in drugi jugoslovanski državi.

• *Res je, da je bil zapornik kraljevine Jugoslavije v večji meri podvržen muhavosti in fizični surovosti balkanskega žandarja in žandarske mentalitete. Toda v tej žandarski (pandurski) državi je še vedno bilo mogoče — kajkrat presenetljivo učinkovito — demonstrirati svoje dostojanstvo, svoj prav in svojo neustrašenost. Mogoče se je bilo na razne načine bojevati z zaporniško upravo in celo z ministrstvi, ki so bila za te reči pristojna. Mogoče je bilo doseči dokaj občutljivo avtonomijo političnih zapornikov. Lastna kantina, lastna kuhinja, literatura, celo kakšen stadio — to niso zanemarljive stvari. Možno je bilo iz zapore vplivati na javno mnenje in ga angažirati sebi v prid. Kljub ukinitvi parlamenta in političnih strank (ki še do danes ni bila preklicana) je imel tisk dovolj avtonomije, da se je v njem oglašal tudi pritisk javnega mnenja in je morala oblast kajkrat tudi popustiti. V zaporih pa so se lahko šli komunistično univerzo, prevajanje subverzivne literature in celó frakcijske boje in notranjo*

začela velika akcija za varstvo slovenskega jezika (še posebej pred kroatosrbizmi in nekoliko manj vneto pred germanizmi), program skupnih izobraževalnih jeder so v celoti in ogorčeno zavrnil in ga razglasili za unitaristično zvijačo, slovenski mladinci so na svojem kongresu izoblikovali predlog za civilno služenje vojaškega roka in se zavzeli za legalizacijo imena skupine Laibach, na ljubljanski univerzi so organizirali referendum „za“ ali „proti“ štafeti mladosti in hkrati „akcijo bruno“ na Plečnikovem trgu v Ljubljani, zbirali so

podpise proti štafeti in tako naprej.

V takšnih okoliščinah in razpoloženju so se odločili še za eno „specifično“ potezo: ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar je pred lanskim božičem na RTV Ljubljana bral božično poslanico vernikom, Jože Smole pa jim je voščil ob božiču kot družinskem prazniku. To se je hote ali nehote in ne glede na motive in razlago ujelo s trendom (pretiranega) poudarjanja slovenskih specifičnosti in povzročilo nove, nepotrebne nesporazume.

DELO, Ljubljana, 3. dec. 87/4.

nadaljevanje s spodnje
platnice znotraj:

kupčevanje in pohajanje prešlo v kri: kruh si je marsikateri od njih služil kot krošnjar, kostanjkar ali prodajavec slaščic. Pred vojno se je tu ustvarila nemška peta kolona. Nemci so jih izselili v izpraznjeno Zasavje.

Na Goteniškem Snežniku je moč najti planike, rododendron, Blagajev volčin, božje drevce, avrikelj in lepi čevljev.

ideološko policijo, kar je bilo mnogokrat krutejše in bolj brezobzirno od samega zaporniškega režima.

● Nasprotno od tega pa je jetnik-duhovnik v zaporih druge Jugoslavije popoln jetnik v orwellovskem smislu, brez možnosti kakršnekoli obrambe izročen jetniškemu režimu. To velja seveda samo za „jetnike vesti“, za kakršne se danes poteguje mednarodna organizacija AI. Za kriminalce se je položaj bistveno izboljšal — in ti postanejo tudi prvi nadzorniki jetnikov vesti. O kaki avtonomiji skoraj ni govora. Brevir ali skromna možnost maševanja sta odvisna od muhe upravnika zapora ali koga nad njim. Javnega mnenja, ki bi se moglo zavzeti za zaprte, ni. Obstaja samo uradno partijsko mnenje. Tisk je popolnoma vezan — in danes po nalogu obsoja, kogar je mogoče včeraj po nalogu še hvalil. Največ, kar lahko od zunaj še storijo za zaprte, je kakšen zavitek, ki je včasih dovoljen, včasih zadržan ali zaščen.

— — —
Še veliko večja pa je razlika v značaju ljudi, ki so bili v obeh državah obsojeni.

● Zaporniško družino politične vrste v prvi Jugoslaviji so sestavljali ljudje, ki jim velikokrat sicer ni mogoče odrekati iskrenosti in prepričanosti, a so v veliki meri bili pripravljeni na vsakršne metode in tudi na teroristično nasilje. Predvsem pa so bili ideološko dlakocepski, zato pa tembolj nestrpni do drugačnega nazorskega odenka. Edini moralni zakon je bil predanost ilegalni organizaciji in podrejenost ciljem lastne politične grupacije. Za zmago teh ciljev je bilo dovoljeno tudi ovajanje tovarišev, maltretiranje in tudi umor.

● Zaprti duhovniki v drugi Jugoslaviji so iz drugačnega človeškega materiala. Sestavljajo bratsko skupnost, katere bratstvo se pod jetniškim pritiskom še stopnjuje. Ne izživljajo se v medsebojnih frakcijskih bojih, temveč v skupnost svoje molitve vključujejo celo svoje preganjavce in mučitelje. Na prisilnem delu (*Arbeit macht frei...*) si celo prizadevajo z nadčloveškimi silami dokazati, da bi tudi sami radi prispevali k materialni obnovi domovine.

— — —
Kaj daje meni, po vojni rojenemu, pravico, da pišem spremno besedo k tej knjigi?

Svet, ob katerega sem kot odrasel človek treščil, se je temeljito razlikoval od sveta, kakršnega so mi slikale partijsko programirane učiteljice v „socialistični“ šoli. Meni je bilo sporočeno, da je ta svet za vse čase osvobojen zla, zatiranja in izkoriščanja. In medtem ko sem s pionirsko rutico okoli vratu vpiljal to nesramno pravljico, v katero njene pripovedovavci sami niso verjeli, so najplemenitejši sinovi slovenske domovine propadali v ječah sodobne inkvizicije — zgolj zato, ker so storili stvari, ki bi jih po božjih in človeških postavah moral storiti vsak pošten človek. Ampak meni in mojim vrstnikom tega nihče ni povedal.

Moj občutek prevarane in izigrane otroškosti in mladosti mi daje pravico, da izpovem, s kakšnimi občutki berem to presunljivo knjigo.

— — —
Izpred „vrat pekla“ je pisec prišel z več moči in več miru; pa kar je najvažnejše, z več ljubezni. Njegovi preganjavci in mučitelji pa so ostali med podboji tistih vrat. Kolikor si niso sami sodili, polnijo psihiatrične zavode ali vsaj preganjajo grozo belih noči z revolverjem pod blazino in s steklenico v roki.

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno

pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89/32 68 13.

• DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• V Poljčanah PRODRAM takoj vseljivo novo hišo, v kateri je tudi prostora za

razne obrtne dejavnosti. Priključitev telefona možna. — Informacije posreduje Ignac Hribernik, Lušečka vas n. h., 62319 Poljčane.

• PRODRAM zazidljivo gradbeno parcelo — 700 ali 1200 m² — na lepi sončni legi s parkom in asfaltirano cesto v ožji okolici Celja. Cena: 45 DM/m². — Naslov: Dobran P. Ribič, Čufarjeva 5, 63212 Vojnik pri Celju, tel. 63/772082, YU.

• SLOVENEK, star, 28 let, nemški državljan, elektromehaničar, premožen, želi spoznati pošteno slovensko dekle, živečo v Nemčiji, Švici ali Avstriji, za bodoče skupno življenje. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 1).

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

od smeha ni še nihče umrl

Ona: „Baje se zgodi največ nesreč v kuhinji.“

On: „Ja, in jaz jih moram vse pojesti.“

0

Mali golobček je spet pone-snažil gnezdo, pa mu pravi ma-ma: „Zdaj je pa že čas, da greš potrebo opravljat na bližnji spomenik.“

0

Pijančka. Prvi vrže uro v vo-do.

Drugi: „Ali plava?“

„Ne, utonila je.“

„Seveda, ker je nisi navil.“

0

„No, kakšno se ti zdi to vi-no?“

„Ham . . . , ja . . . , malo olja vanj, potem pa solate noter — moram reči, ne bi bilo sla-bo.“

0

Na nekem nagrobniku je pi-salo: „Draga Micka, moje solze te ne bodo oživele. Zato nepre-stano jokam.“

0

„Tisti tvoj prijatelj, ki je bil sinoči pri nas, je odnesel odeje in brisače.“

„Ali so bile kaj vredne?“

„Seveda, saj sva jih šele lani odnesla iz hotela.“

0

Na neki postaji odpre potnik v vlaku okno in vpraša mimo-idočega: „Katera postaja pa je to?“

„Železniška.“

„Vem, ampak . . . “

„Če veste, kaj pa potem sprašujete?“

0

V fotografski trgovini.

„Barvni film, prosim.“

„Šestkrat devet?“

„Štiriinpetdeset. Zakaj to sprašujete?“

0

Zdravnik otroku: „Pokaži je-zik!“

„Rad. Ali osle tudi?“

Roboti vseh dežel, pomagajte našemu (ne)delavskemu razre-du na oblasti!

NEMUDOMA MORAMO DVIGNITI NRAVNOSTNA MERILA ZA SPREJEM MED NEKOMUNISTE.

Kako se oddolžiti tistim, ki so nas zadolžili?

PRI NAS NI SOCIALNIH RAZLIK, SO VELIKO VEČJE.

Revolucija še teče. Pred kom?

KO BI BIL JAZ NA OBLASTI, BI SE BAL 22. JULIJA, ČE JE TO RES DAN VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA.

Ker mu ni uspelo, da bi se do-movini vsilil kot osebnost, se ji je vsilil kot VODILNI.

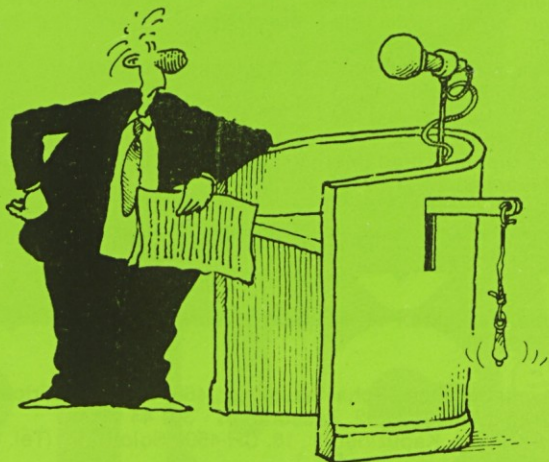
IMEL SEM PRAV. ALI MISLITE, DA MI BODO TO LAHKO OPRO-STILI?

Po štiridesetletnem mandatu ugotavljamo, da bi bil za veči-no celó enoletni mandat pre-več.

SOCIALIZEM SMO ZGRADILI PRED ROKOM, ZDAJ PA UGO-TAVLJAMO POSLEDICE TE DE-LOVZMAGE.

Dolgo je hodil med ljudi. Po-tem je dobil mercedes.

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München

(Tel. 089 - 90 30 050).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

Urad slovenske misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).